

»SLOVENE« velja
pe pošti na vsi strani Jugosla-
vije in v Ljubljani:
za celo leto naprej... K 84—
za pol leta " " " " 42—
za četrt leta " " " " 21—
za en mesec " " " " 7—
za izposojnino celoletno K 95—
Sobotna izdaja:
za celo leto " " " " K 15—
za izposojnino " " " " 20—

SLOVENE

Inserati:
Enostopna petstvarica (30 mm
široka in 3 mm visoka od vse
prostor)
za enkrat... po K 1-20
uredni razpisi... po K 1-30
Pri naročilu nad 10 objav
popust.
Najmanjši oglas 50/30 mm K 4—
Poslano:
Enostopna petstvarica K 3—
Izhaja vsak dan izvenredni po-
nedeljek in dan po prazniku,
ob 5. uri jutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rekopisni se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 323.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun pošne hran.
Ljubljanske št. 650 na naročino in št. 340 na oglase,
avstr. in češke 24.797, ogr. 26.511, bosn.-herc. 7563.

Kongres socialne de- mokratiije in Slovenci.

V Trstu se je vršil 14. t. m. izredni
občni zbor socialne demokracije »Venezie
Giulie«. Osnovni problem, ki so ga imeli
rešiti odposlanci primorskih pokrajin na
tem kongresu, je bila reorganizacija stran-
ke. To vprašanje je postalo nujno, odkar
je politični prevrat odrezal vse stike z
ostalimi socialističnimi skupinami prejšnje
monarhije in so primorske dežele postale
vsaj dejstveno del Italije. To zborovanje je
važno, ker nam nudi ne le vpogled v misel-
ni razvoj socialne demokracije na jugu,
temveč tudi v način, kako hočejo ital. soc.
demokracije urediti problem našega plemen-
a v kraljestvu. Kot zastopnik Slovencev
je gostoval na zborovanju dr. Henrik Tu-
ma in je imel priliko, razjasniti stališče,
ki ga zavzema slov. soc. demokracija na-
pram italijanskemu imperializmu. Iz teh
razlogov podajamo po tržaškem »Lavora-
tore« obširneje poročilo. Sodr. Oliva otvo-
ri zborovanje in po odobritvi mandata,
razvija Tuntar načrt preureditve stranke
in pravi med drugim: »V Avstriji je bila it.
soc. stranka deljena v dva dela: skupina
Trident in skupina Primorske. Zadnja je
bila zopet organizirana v tri dele: v itali-
janski, jugoslovanski in nemški del. Ker
misli prestopiti cela stranka v soc. dem.
stranko Italije, se bo organizirala odslej
stranka le po deželah in krajih in ne mo-
remo več pripustiti, da bi se vršila kakr-
šnakoli delitev po narodnostih.« Odslej
naprej bodo tedaj vsi Slovenci in Hrvati
Primorske pravno le člani italijanske soc.
demokracije in bodo veljali v internaciona-
li za italijanske socialiste. Tako stališče
zavzema slov. demokracija nove Italije na-
pram našemu plemenu v lastni stranki in
niti ji ne pride na misel, da je to na las po-
dobno metodam italijan. javne uprave, ki
namenoma prezira dejstvo, da žive na Pri-
morskem poleg Italijanov tudi Jugoslovani.
To ravnanje je vse prej kot sociali-
stično.

In ta stranka je stopila na tem zboro-
vanju celo iz druge internacionale in se
priključila tretji Leninovi.

Toda ta stranka ni našla za težek po-
lozaj našega naroda, ki trpi pod ital. im-
perializmom tudi drugače niti besedice.

Mogoče pa je, da je ital. soc. demo-
kracija tako zaposlena z razrednimi pro-
blemi, da ji manjka pravi vpogled in zmi-
sel za narodnostna vprašanja. Tuma, kot
voditelj slovenske soc. demokracije, ima v
te probleme boljši vpogled in zato poslu-
šajmo, kako je on v tem življenjskem vpra-

šanju našega ljudstva nastopil na tem važ-
nem zborovanju. »Lavoratore« od 15. sep-
tembra (šte. 4397) pravi: »Dr. Tuma iz-
roča pozdrave slovenskih sodrugov. Izraža
upanje, da nastopa topot zadnjič na zboro-
vanju kot gost. (Slovenski socialisti niso
še formalno vstopili v ital. soc. demokra-
cijo. Op. ur.) Prihodnjič se bo udeležil
kongresa kot delegat, kajti slovenski so-
druzi bodo imeli v prihodnjih dneh zboro-
vanje in bodo sklenili, da spojijo svoje or-
ganizacije z italijanskimi. »Za nas Slo-
vence — je izjavil — je Venezia Giulia
zemljepisna, gospodarsko in tudi na-
rodna enota, kljub etničnim razlik-
kam. (Živahno ploskanje).« Tako slove
uradno poročilo v »Lavoratore«. Vse, kar
je znal povedati dr. Tuma je tedaj to, da
so tudi Slovenci kakor italijanska vlada
prepričanja, da je »Venezia Giulia« prav-
zaprav narodnostno enotna dežela in da
spadajo Slovenci neločljivo v italijansko
nacionalno telo. O nesramnem nasilju, ki
ga izvršuje dan za dnem italijanski milita-
rizem na našem ljudstvu, o samodločbi
malih in velikih narodov, o kapitalističnem
izkoriščanju našega brezpravnega slov.
ljudstva po ital. buržoaziji, o tem niti be-
sedje. Mož, ki bi vedel, kaj je njegova dolž-
nost, bi postavil lahko celo ital. soc. stran-
ko na stran našega ljudstva. In njegov list
»Naprej« se je še drznil napisati o S. L. S.
stavek: »Kaj nas briga Reka, kaj nas bri-
gajo zasedeni kraji, slovenski klerikalci
itak sistematično bojkotirajo vsako delo
na tem polju — kaj njim mari za pol mili-
jona Slovencev!« Kako stoji s to zadevo
naj vpraša raje svoje sodruge na Primor-
skem in svojega voditelja dr. Tuma.

Načrt zakona o ome- jitvi alkoholizma.

Poverjeništvu za socialno skrb je iz-
delalo načrt državnega zakona o omejitvi
alkoholizma. V naslednjem podajemo naj-
važnejše določbe obširnega načrta in nanj
nanašajočega se motivnega poročila:

Potreba po izčrpnih moderni postavi
proti alkoholizmu je evidentna. Dosedaj se
je država v boju proti alkoholizmu omeje-
vala le na posamezne policijske in obrtne
določbe več ali manj splošnega značaja,
izrecne protialkoholne postavbe pa nismo
imeli. Da pa dosedanje določbe, ki naj bi
alkoholizem omejile, niti zdaleka ne zado-
ščajo, dokazuje najbolje dejstvo, da se je
alkoholizem kljub privatnemu, zlasti v
zadnjih letih pred vojsko zelo intenzivne-

mu protialkoholnemu delovanju raznih
društev in organizacij tako močno razpa-
sel, da ga more streti edino le moč zaka-
na. Treba je torej postavbe, ki bi vsebo-
vala vse določbe, seгаjoče na protialko-
holno polje.

Načrt obsega poleg prehodnih sklep-
nih določb 4 poglavja:

I. Splošne določbe zoper alkoholi-
zizem.

II. Obrtne določbe.

III. Določba o protialkoholnem po-
uku in propagandi ter o skrbi za
alkoholike in člane njihovih
druzin.

IV. Kazenske določbe.

Jako važne in večinoma nove so
»splošne določbe«, vsled česar jih skoro
v celoti podajamo:

POGLAVJE I.

Splošne določbe zoper alkoholizem.

§ 1. Kdor je vsled svoje pijanosti na
javnem kraju oziroma v javnih prostorih
drugim v spodtiko ali pohujšanje, se
kaznuje.

2. Na splošno je prepovedano:

a) dajati otrokom, ki še niso dopolnili
14. leta, alkoholne pijače, zlasti žganja,
navajati jih nanje ter jih jemati s seboj v
gostilne, kjer se točijo alkoholne pijače;

b) dajati mladostnim osebam, ki še
niso dopolnile 17. leta, alkoholne pijače v
toliki meri, da se vpijanijo;

c) dajati, vsiljevati ali ponovno ponu-
jati alkoholno pijačo že vpijanemu člo-
veku;

d) na javnih krajih ali v javnih pro-
storih za stavo čez mero piti ali v ta na-
men staviti.

§ 3. Železničarjem je prepovedano ne-
posredno pred nastopom in med oprav-
ljanjem prometne službe piti alkoholne
pijače, izvzemši kadar so vsled pomanj-
kanja vode ali drugih brezalkoholnih pi-
jač k temu prisiljeni, da si pogasijo žejo.
Isto velja o soferjih ter uslužbencih pri
strojnih obratih, kolikor je njihova služba
združena z nevarnostjo za druge.

Gospodarji in delodajalci ne smejo
dajati svojim uslužbencem žganja.

§ 4. Mladostne osebe, ki še niso do-
polnile 17. leta, smejo obiskovati gostilne
in kavarne ter javne prostore sploh, kjer
se točijo alkoholne pijače, le v spremstvu
staršev, varuhov in bližnjih sorodnikov.

§ 6. Pivski dolgovci za alkoholne pi-
jače so neiztlirljivi, kolikor upnik ne do-
kaže, da je dal treznemu gostu oziroma
odjemalcu alkoholno pijačo v zmerni mno-
žini in dobri veri, da jo bo ta plačal pred
odhodom iz gostilne oziroma kavarne.

Ako pivec ob postanku dolga za alkoholi-
ne pijače še ni poravnal prejšnjega dolga
iste vrste, je novi dolg brezpogojno neiz-
tlirljiv. Pri neiztlirljivih pivskih dolgovih je
izključena tudi kompenzacija s tirjatvami
dolžnika. Zastavne in poroštevne pogod-
be, ki naj bi take dolgove podkrepile in
varovale, so neveljavne.

§ 7. Občinska pisarna se ne sme na-
hajati v hiši, kjer je gostilna.

Gostilničar sme biti župan le s privo-
ljenjem političnega oblastva II. instance.

Zaradi preglednosti navajamo takoj
tu tudi najvažnejše kazenske predpise, ki
odgovarjajo določilom 1. poglavja.

§ 38. Prestopke v smislu § 1., 2., lit. d
in 3 kaznujejo policijske oblasti z globo
do 500 K oziroma z zaporom do 14 dni.

Enako se kaznujejo vsled prestopkov
zoper določbo § 2., lit. a), b) in c):

a) starši in varuhi, ki navajajo svoje-
ga šene 14 let starega otroka oziroma va-
rovanca k pitju alkoholnih pijač, mu da-
jejo žganje ali ga jemljejo s seboj v gostil-
no, kjer se točijo alkoholne pijače;

b) vsakdo, ki da tujemu očitno še
ne 14 let staremu otroku alkoholno pija-
čo ali ga vzame s seboj v gostilno, kjer se
točijo alkoholne pijače;

c) vsakdo, ki da na javnem kraju ali
v javnem prostoru očitno še ne 17 let
stari osebi alkoholno pijačo v toliki meri,
da je pijan.

Če se prestopki zoper določbo § 2.,
lit. a) b) in c) zagrešijo z žganjem, se kaz-
nujejo z globo od 200 do 1000 K ali z za-
porom 1 do 4 tednov.

§ 39. Kazen za prestopke po § 1 in 2,
kolikor ne gre tu za prodajalce alkoholnih
pijač na drobno, in njih uslužbence (§ 50.,
odst. 1, 2), se mora tem višje od-
meriti, čim višje socialno
stopinjo zavzema krivec. Po-
licijsko oblastvo I. instance sme v teh slu-
čajih tudi odrediti, da se razsodba
objavi v krajevnih listih.

§ 40. Kdor je bil tekom 1 leta radi
prestopkov po § 1 že dvakrat kaznovan,
mu sme policijska oblast I. instance v tret-
jem slučaju poleg kazni prepovedati za
dobo do 1 leta obisk gostiln in kavnarn,
kjer se točijo alkoholne pijače v domačem
kraju ali bližnji okolici. Pri mladostnih
osebah se ta prepoved mora odrediti, ena-
ko tudi če je bil krivec tekom zadnjih 2
let več kot petkrat radi pijanosti kazno-
van, ali če je nevarnost, da bi njegova dru-
žina vsled njegovega popivanja trpela po-
manjkanje ali da bi obubožala. Prestopki
zoper to prepoved se kaznujejo z globo od
200 do 1000 K oziroma z zaporom 1 do 4
tednov.

LISTEK.

Narodni „Križev pot“ ko- roških Slovencev.

Piše: Dr. Val. Rožič.

(Dalje.)

Prvi maj! Krasen dan je bil, a za nas
silno žalosten. V Celovcu in Nem. Avstriji
je bil to splošen državni, narodni praznik.
V Celovcu so dopoldne zborovali na
glavnem trgu pod okriljem nemškega zma-
ja ter hujškali, klicali in pozivali na po-
boj proti Slovincem-Jugoslovanom. Proti
večer smo zvedeli, da so ta dan aretirali
in zaprli obe sestrji župnika dr. Arnejca
gospodični Kati in Fani iz Znelca.

Da so Nemci na konju, so nam pričale
mnogoštevilne aretacije lajkov in duhov-
nikov.

Drugi maj! Ob pol 10. uri dopoldne
prideta dva žandarja, en stražmojster z
asistenco v moje stanovanje s pozivom, naj
grem z njima. Žandar je imel puško z
nasajenim bajonetom, stražmojster pa
»službeni« samokres. — Na moje vpra-
šanje, na čegavo povelje me aretirata, ker
sem itak od vladne policije konfiniran na
domu, mi odgovori: na moje (namreč žan-
darjevo) povelje! Jaz: to ne more biti, ker
je to proti odločbam nemške vlade. Naj
mi pokaže pismeni vladni ukaz, dru-
gače ne grem z njima. Stražmojster: Za
mene zadostuje, da sem žandar in vas že

lahko aretiram. Jaz na to: to ni res. Tudi
jaz sem poročnik in vas torej po vašem
prepričanju tem lažje aretiram. Nato pravi:
Na ukaz deželne vlade pojdite z menoj v
jezuitsko vojašnico. Jaz: Zakaj pa v jezuit-
sko vojašnico, saj tam ni deželne vlade.
On nato: Na ukaz dež. vojaškega
poveljnika vas aretiram, če treba s
silo kakor vidite in vas odvedem v jezuit-
sko vojašnico. Jaz na to protestiram in
pravim, da se le sili uklonim ter grem z
njima. — Vzeli nisem smel ničesar s seboj
ter moral iti takoj z njima v garnizijski
zapor! —

Gnala sta me po javnih ulicah kot ka-
kega največjega hudoleca, eden s puško in
nasajenim bajonetom, drugi z velikim sa-
mokresom. Kaj sem mislil tedaj, ne vem
več. Nisem mogel sam sebi verjeti, ali je
to neumestna grda šala ali gola, žalostna
resnica. Začel sem hoditi prvo postajo
narodnega križevega pota.

2. V jezuitski vojašnici — v garnizijskem zaporu!

V vojašnici sta me oddala voj. polic.
pisarni v roke častniškega namestnika
Pichlerja, katerega so pozneje čez dober
mesec dni napravili baje Jugoslovani za
častnika ter ga menda sprejeli v svojo
sredo. — Tu sem že našel lepo družbo:
dr. Pirnata, gospodično Grančnikovo ter
Polanjakotovega brata in njegovo sopro-
go. Kmalu nato priženo še gospoda Fer-
janciča starejšega in mlajšega. Tudi trgo-
vač. G. Antona Renk. G. bratca Pirca. tr-

govca Blažona so začasno prignali tja.
Častn. namestnik Pichler se je obnašal
korektno napram nam ter rekel, da smo
zaprti zato, ker so bili tudi Nemci v Veli-
kovcu po več mesecev ponedolžnem za-
prti in šele danes jih je osvobodilo nem-
ško vojaštvo iz jugoslovanskega zavora v
Velikovcu. — Opoldne nas je Pichler na
svojo roko v spremstvu »častne« straže
— žendarja — spustil domov — po braš-
no za nadaljne postaje križevega pota. Ta
čas sem porabil za to, da sem spisal od-
ločen protest na deželnega vojaškega po-
veljnika proti moji neutemeljeni, samo-
voljni aretaciji moje osebe. Kosilo mi se-
veda ni dišalo; vzel sem majhen ročni
kovček z najpotrebnejšimi rečmi ter šel
pod varstvom »hudobnega« nemškega
angeljčka z eno »repetavko« nazaj v luk-
njo. — Slovo je bilo bridko... Za koliko
časa, kam in kedaj se vrnem? Vse nego-
tovo kot bodočnost naše mlade države!

Zvečer nas niso pustili več domov. —
Zaprli so naju z dr. Pirratom v neko zar-
es čisto sušivo garnizijsko »keho«, kjer je
bilo že okoli 40 romarjev križevega pota,
samih zavednih narodnjakov iz Spodnjega
Roža, med njimi nekaj starčkov, skoro
70-letnih mož!

Razveselili smo se drug drugega, saj
smo si bili stari znanci s trnjevega narod-
nega popotovanja. Vsak je bil ves potr, a
obenem vesel, ves v dvomih in uganjnih,
kaj bo z nami. Tolažili smo skoro celo
noč drug drugega in upali na boljše čase.
Tako nam je bila minula prva noč, v stra-

hu in trepetu, seveda brez spanja. Kdor
je bil že v garnizijskem zaporu, jaz sem
bil to pot prvič in upam, tudi zadnjič, oni
že vé, kako izgleda. Gosto, močno zamre-
žena okna, vrata dvakrat trdno zaprta,
pred vrati straža s puško, v zaporu ne
klopi, ne stola, ne mize, samo gola, uši-
va tla, polna mrčesa in naležljive golazni,
v kotu dve posodi za silo in potrebo. Du-
šeč zrak, temna noč, še temnejša bodoč-
nost, so bili naši neprijetni tovariši —

3. Na sramotnem odru. Javen sramotilen sprevod in odhod iz Celovca — v špital.

Tretji maj, sobota! Dopoldne brez za-
jutreka — tudi črne kave ni bilo. Obiski
so bili prepovedani. Zvedeli smo, da od-
idemmo ob pol 12. uri na kolodvor, da se
peljemo v špital. Mrzla polt nas je obšla
pri teh mislih. Torej iz Celovca — našega
Celovca — ven! — Dopoldne kosilo: kisl-
o zelje in košček gnile klobase »braun-
švajgerce«. Žlic nismo imeli, — jedli smo
kakor Adam in Eva, ki menda tudi še ni-
sta poznala žlic in vilic. — Po kosilu na-
stop: okrog tristo civilistov — možkih in
žensk, — so nagnali na prostorno dvori-
šče jezuitske vojašnice. Sami preizkušeni
narodni bojovníki, žene, fantje in dekleta!
Tristo! Seme izkrvavelega naroda! Poleg
nas okrog 200 vojnih ujetnikov — jugo-
slovanskih vojakov — prvoboriteljev na
koroški fronti! — Za stražo in spremstvo
so nam dali okrog petdeset močno obo-
roženih žendarjev — s samokresi, naba-
sanimi puškami in nasajenimi bajonet!

§ 42. Kdor se pregreši zoper določbe § 1 tako, da se v smislu § 40 mora kaznovati s prepovedjo obiskovati gostilne in kavarne, v katerih se točijo alkoholne pijače, izgubi za dobo te kazni aktivno in pasivno volilno pravico v javnopravne zastoje, kakor tudi pravico upravljati državljanske funkcije, za katere se zahteva popolna državljanska čast*) (varuštvo, strokovno izvedenstvo itd.).

K temu paragrafu pravi motivacijsko poročilo sledeče:

Izguba pasivne volilne pravice v javnopravne zastoje, ter izguba sposobnosti opravljati državljanske funkcije, za katere se zahteva popolna državljanska čast, je utemeljena v dejstvu, da alkoholu vdane osebe brez dvoma niso v polni meri sposobne opravljati posle, za katere se zahtevajo posebne intelektualne in moralne zmožnosti. Vsled tega takim osebam označenih mest v javnem interesu ni mogoče poveriti. Izguba aktivne volilne pravice pa se mora smatrati kot primerna kazen za nemoralna dejanja, med katerih se pijačevanje upravičeno prišteva. Pričakovati se more, da bo ravno ta kazen postavila pijanost pri vseh ljudeh v tisto luč, v kateri jo gledajo sedaj žal le trezni in moralno neoporečni ljudje. Sicer pa so osebe, ki se morajo po § 42 kaznovati z omejenjo prepovedjo po alkoholu tako zadržane, da brez dvoma niso zmožne vršiti volilne dolžnosti s primerno resnostjo in primernim pomislekom ki je za to potreben.

§ 43. Za alkoholu vdane osebe, ki se kaznujejo po § 40 sme policijska oblast I. instance iz lastnega nagiba ali na predlog njihovega zakonskega druga, oziroma bližnjih sorodnikov zahtevati pri pristojni sodniški oblasti, da se oddajo v zdravilišče alkoholikov, oziroma če preti krivčevi družini vsled njegovega popivanja nevarnost pomanjkanja ali obubožanja, da se omejeje ali popolnoma prekliče, oziroma, da se mu postavi pomočnik ali skrbnik. Isto sme pod enakimi pogoji zahtevati tudi državni pravdnik pri osebah, ki so bile ponovno kaznovane radi deliktov zagrešenih v pijanosti. V navedenih slučajih sme tudi pomočnik ali skrbnik zahtevati, da se njegov varovanec odda v zdravilišče za alkoholike.

§ 46. Pri kaznivih dejanjih, ki jih zagrešijo v izvrševanju svoje službe (§3) železničarji, šoferji in uslužbenci pri strojnih obratih, ter se ne kaznujejo po tem zakonu, se pijanost smatra kot obtežilna okolnost.

Motivacijsko poročilo pripominja k temu:

Določba § 46 je utemeljena v dejstvu, da se že po dosedanjih kazenskih določilih kaznuje vsakdo, ki bližnjega lahkoškodljivo ali ga spravi v nevarnost (n. pr. § 335 avstr. kaz. zak.). Ako se smatra pijanost pri prestopkih zagrešenih v prometni službi ali v službi šoferjev ter uslužbencev pri strojnih obratih kot olajševalna, nasprotuje to brez dvoma omejenemu splošnemu kazenskemu načelu. Kakor je n. pr. železniška uprava odgovorna za škodo, ki izvira iz naravne neizogibne nevarnosti, združeno z njenim obratom, prav tako je logično in edino pravilno, če se zahteva od uslužbenca pri obratu, ki je združen z nevarnostjo za druge, da opravlja svoj posel vestno in tako, da naravne kazenske posledice njegovega ravnanja ne morejo ogroziti varnosti tretje osebe. Popolnoma pravilno je torej, če se zahteva od takih uslužbencev, da so med izvrševanjem svoje službe trezni in tudi da se med tem časom sploh zdržijo alkohola. Ta prepoved pa se more le tedaj dosledno izvesti, če se pijanost pri kaznivih dejanjih v izvrševanju take službe ne smatra kot olajševalna okolnost, ker bi sicer okoliščina, da je uslužbenec prestopil prepoved uživanja alkoholne pijače zmanjšala kaznivost njegovega dejanja.

§ 48. Kdor bi se hotel določbam § 6 izogniti s tem, da bi sklenil z dolžnikom navidezno pogodbo, ali bi si dal napraviti posebno kupčijsko pogodbo, zlasti mejnico, se kaznuje z globo od 200 do 1000 K.

§ 49. Kdor sklene z očitno vpijaneno osebo pravno pogodbo, s katero je vedoma oškoduje, mora poravnati škodo ter se kaznuje z globo določeno v § 48. Kdor sam vpijani drugo osebo z namenom, da bi sklenil z njo tako pogodbo, se poleg omejenih globe kaznuje z zapornim 1 do 4 tednov. (D dalje.)

*) Podčrtal poročevalec.

Važno za vse one,

ki imajo svoje v ameriški armadi!

Že nekaj časa dobivajo ljudje, kojih sinovi ali sorodniki so se bojevali v vrstah Združenih Držav Ameriških, potrdila o njihovem zavarovanju ali police (Certificate of Insurance), ki jih pošilja »Oddel. za zavarovanje za vojni riziko, od finančnega ministrstva (Bureau of War Risk Insurance. Treasury Department. Washington, D.

C., U. S. A.). Po navadi, vendar ne vedno, je priložen še listič, na katerem je nekaj navodil. Ljudje, ki prejemaajo te zavarovalne listine, se povečini močno razburjajo v skrbeh za usodo dotičnika, delajo dolga pota in si napravljajo občutne stroške, da izvedo, kaj pomeni tista listina, pisana samo v angleškem jeziku. Drugi zopet so tako nerodni, da si je kar neverjetno, kar se čuje, da prejeto vrednostno listino naravnost prezirajo, čeprav se gre lahko za stotisočake! Stvar je sledeča:

Sorodnik, ki je imenovan na polici, je v Ameriki stopil v vojsko Združenih Držav Ameriških, ki so — soditi po številkah poslanih polic (najvišja meni znana je okroglo 1.800.000!) — zavarovale vse svoje vojske za različne vsote (videl sem jih od pet do deset tisoč dolarjev), ki se izplačajo v slučaju smrti ali v slučaju popolne invalidnosti v mesečnih obrokih po 46 dolarjev, pri zav. vsoti 8000 dol.; pri manjših manj (pri večjih več). Zavarovalec je določil enega svojcev, ki se mu izplačaj zavarovalnina, in ti zadnji ljudje, po večini matere in žene, prejemaajo zdaj potrdila o zavarovanju ali police. Da bi dotični padel ali umrl v vojski, ni bilo še nikjer rečeno; pač pa obsega priloženi listič sledeče, na kar opozarjamo vse, ki prejmejo take listine:

»To zavarovalno potrdilo, polica, ali certifikat, se je izdalo v potrdilo, da se je zavarovancu priznala zavarovalnina v znesku, označenem na dotičnem certifikatu (vseskozi je naveden 4. februarja 1918 kot začetek veljavnosti zavarovanja!).

Listina (certifikat) je poslana vsaki osebi, v korist katere se je dotičnik zavaroval.

Prosi se, da vsak prejemnik take listine obvesti zavarovanca, da je zavarovalno listino (certifikat) resnično prejel.

Ako pa bi bila kakak napaka v imenu, naj se vrne listina na zgornji označeni naslov (ki je natančno označen pod zaokroženo tiskanimi besedami na glavni strani Certificate of Insurance), obenem pa pošlje natančen, popoln, pravičen naslov, ozir. ime.

Pri vsakem dopisu na dost. zavarovalni oddelček finančnega ministrstva se prosi, da se navede vedno številka zavarovalnega potrdila, ki je natisnjena s pisalnim strojem na dotičnem certifikatu kakor tudi na nalepki (kuverti). —

K predzadnji točki (pravilnosti imena) bodi omenjeno: Mrs. pred naslovom (ime-nom) pomeni po ameriški navadi »gospa«, naslov, ki ga dajejo tam vsaki poročni ženski ali vdovi, seveda brez razlike stanu; Mr. pred imenom pa »gospod«, kakor ga tam dajejo vsakemu odraslemu moškemu; krstna imena so v teh listinah izražena v angleškem jeziku, kar seveda veljavnosti nič ne moti, n. pr. Louis pomeni Alojzij, John Janez, Mary Marija, itd.; enako veljavnosti imena ne bo motilo, da na prejetih ameriških listinah imena nimajo strešic na C, s, z (= č, š, ž), ako se n. pr. ime glasi: Drcar, mesto Drčar, Golobic, mesto Golobič.

Na drugi strani poslano zavarovalno listino ali police je oznanjeno:

Zavarovalec more vsak čas izpremeniti ime osebe, v korist katere se je zavaroval, ne da bi vprašal prvotno označeno osebo za dovoljenje.

Zavarovalna vsota je neprenosna (assignable) in nimajo do nje nikaki upniki ali dobrotniki (beneficiary) zavarovanega nobene pravice (za kakke terjatve).

Ako je zavarovani padel ali umrl v vojski, ali postal popoln invalid, se vsakdo, na kogar se dotična polica glasi, prosi, da piše naravnost na: Bureau of War Risk Insurance, Treasury Department; Washington, D. C.; U. S. A., da si zagotovi točno ureditev cele zadeve (t. j. izplačilo zav. vsote).

V zvezi z dokazilom za pravico do zavarovane vsote in nje izplačanjem ne bo nikdo imel nobenih stroškov, razen majhnega plačila notarjem.

Nepotrebno je vprašati za svet ali si jemati na pomoč odvetnike, agente za to zavarovalnino (kakor bodo pač zakoniti v Zdrž. Državah in brez dvoma tudi pri nas!), ali kakke druge osebe, da si zagotovi ugodnosti te zavarovalne listine (t. j. da prejme zavarovalnino). —

Žal ni nemogoče, da je eden ali drugi teh zavarovancev padel ali drugače umrl v vojski za Združene Države. V tem slučaju bodo imeli ljudje še vse važnejših potoč, da dobe izplačano zavarovalnino, ki bo znašala v naših kronah na stotisoče. Da se ljudje opozore na važnost teh uradnih listin iz Amerike in da se — ne le po intencijah Združenih Držav, temveč tudi v korist lastne države! — obvarujejo izsešavanja pri teh potih (neka ženska n. pr. je morala plačati 100 kron samo za to, da

je približno izvedela, kaj tista listina pomeni in za to, da jo bo dotičnik poslal ameriškem konzulatu na Reki!) in da se obvarujejo opeharjenja, h kateremu bodo visoke vsote pa nevednost ljudi naravnost izživala gotove elemente, bi bilo več kot umestno, da vzame celo zadevo eden ali drugi oddelček naše vlade v svoje roke. J. M. K.

Mirovni posvet.

LDU Pariz, 16. septembra. (Dun. KU) »Eclair« javlja, da bi bili Lloyd George, Polk in Clemenceau pripravljeni, da pušče vrhovni svet delovati še deset dni, potem pa za 14 dni odgoditi.

LDU Pariz, 16. septembra. (Dun. KU) Kakor javlja »Eclair« je došla vrhovnemu svetu vest, da bo nova jugoslovanska vlada pripravljena podpisati mirovno pogodbo z Nemško Avstrijo.

LDU Pariz, 16. septembra. (Dun. KU) Vrhovni svet je v svoji včerajšnji seji obravnaval vprašanje baltičskih dežel in nevarnosti, da se tam naselijo Nemci. V reškem vprašanju se vrhovni svet še ni odločil, sklepal pa je o popolni blokadi mesta.

LDU Pariz, 16. septembra. (Dun. KU) Polkovnik House, ki je prišel sem iz Londona in postal zopet član ameriške mirovne delegacije, se je izrazil, da se predpriprave za zvezo narodov toliko časa ne bodo nadaljevale, dokler ameriški senat mirovne pogodbe ne sprejme, oziroma ne odkloni.

LDU Pariz, 16. septembra. (Dun. KU) »Populaire« javlja iz Londona, da je glasom vesti angleškega časopisja vrhovni zavezniški svet sklenil, pridružiti se angleškemu naziranjju glede Rusije, tedaj od-poklicati vse čete in pustiti, da Rusija o svoji usodi sama odloča. Angleško časopisje poudarja, da je bila prisotnost Lloyd Georgea v Parizu odločilna.

LDU Pariz, 17. septembra. (Dun. KU) Agence Havas javlja: V današnji seji vrhovnega sveta se mirovna pogodba z Bolgarijo končno veljavno ugotovi.

Razna poročila.

Gauvain o reškem vprašanju.

LDU Pariz, 10. septembra. (Dun. KU.) Gauvain se v uvodniku lista »Journal des Debats« v reškem vprašanju zavzema za Jugoslovane in veli, da ne zadostuje, povsod kričati, da je Reka vseskozi italijanska. To je treba drugače dokazati. Članek se končuje z grajo mirovne konference, ki sklepov, izdanih že 9. avgusta, ni izvedla. »Intransigent« pravi: Položaj je bil v soboto komičen, včeraj vznemirljiv, danes pa resen. Iz Rima javljajo, da je stališče vlade vsled D' Annunzijevega puča močno omajano.

Dogovor glede Jadranskega morja sklenjen?

LDU Pariz, 17. septembra. (Dun. KU) Časopisi pišejo v splošnem ugodno za D'Annunzija. »Eclair« meni, da so Francija, Anglija in Italija že sklenile dogovor glede Jadranskega morja, po katerem pripadejo Reka, Zader in nekateri otoki Italiji, med tem ko pridejo pristanišče in železniške zveze z Reko pod kontrolo zveze narodov. Manjka samo še odgovor iz Washingtona.

Preki sod v Dublinu.

LDU Pariz, 17. septembra. (Dun. KU) »Eclair« poroča iz Londona, da so v Dublinu razglasili preki sod, zasedli z vojaštvom ceste in v različnih mestnih delih postavili topništvo.

Noske proti revoluciji v Nemčiji.

LDU Nauen, 16. septembra. (Brezžično.) Na socialno demokratski deželni konferenci za Saško je govoril minister za državno brambo Noske, ki je izrazil, da je strah morebitne protirevolucije v Nemčiji, ki ga je omenjal Scheideman v svojem govoru v Casselu, ničev. Z druge strani pa je izjavil, smatra upanje neodvisnih socialnih demokratov in komunistov na svetovno revolucijo za mehurček iz mila. Noske je zavračal sumničenja proti dosedanjemu pruskemu vojnemu ministru in sedanjemu načelniku za vojsko v ministrstvu za državno brambo polkovniku Reinhardt, češ, da temelje ta sumničenja na obrekovanju.

Perzijski minister v Parizu.

LDU Lyon, 17. sept. (Brezžično). Prihodnje dni pride v Pariz perzijski minister za zunanje zadeve princ Firuz Nozrat ed Daule, da sponoči mirovni konferenci želje perzijske vlade.

Kanada sprejela mirovno pogodbo.

LDU Montreal, 17. sept. (Brezžično). Kanadska zbornica je v dolgi seji, ki je trajala čez polnoč, sprejela mirovno pogodbo s 162 proti 70 glasovi.

Mirovna pogodba v ameriškem senatu.

LDU Lyon, 17. sept. (Brezžično). Iz Washingtona poročajo: Ameriški senat je

pričel razpravo o mirovni pogodbi. Otvorilo jo je senator Jones iz države New Mexico, ki je zagovarjal stališče, da je treba pogodbo sprejeti brez izprememb.

Slušateljem ljubljanske univerze.

Vseučilišče v Ljubljani je ustanovljeno, profesorji so imenovani, vprašanje pa je, katere fakultete in kdaj točno se otvori, ali je poskrbljeno za dijaška stanovanja, ali se otvori akademska menza? O tem še ni bilo ničesar objavljene; šolsko leto se pričinja in dijaki ne vedo, ali naj čakajo doma ali naj gredo študirat drugam.

Podati na ta vprašanja po dobljenih informacijah kolikor točne odgovore, je namen tega članka.

Vseučilišče v Ljubljani imajo tvoriti: teološka, pravniška, medicinska, filozofska in tehniška fakulteta. Od teh se odprejo meseca novembra: teološka — vsi letniki, tehniška — 2 letnika a medicinska — 1 semester. Otvoritev filozofske in pravniške fakultete, ki bosta popolni, je tudi zagotovljena, a je vprašanje časa in prostora. Kateri predmeti se bodo poučevali na filozofski fakulteti, je odvisno kolikor-toliko od potreb slušateljstva. Hoče se skrbeti za to, da ne bodo dijaki izgubili semestra.

Druga skrb našega visokošolca pa je, kje bo stanoval in kje se hranil. Stanovanj ni, prehrana po gostilnah je pa predraga. Gotovo je neobhodno potrebno, da se ustanovi akademski dom in menza. V tem oziru se še ni ničesar ukrenilo; dijaštvo si mora torej pomagati samo.

Zato pozivljamo vse one dijake, ki mislijo letos študirati v Ljubljani, na se-stanek, v soboto dne 20. septembra ob 10. uri v drž. obrtni šoli II. nadstropje levo. Pogovoriti se moramo o menzi, Akademskem domu in »Podpornem društvu«, ki vstopi potem v osrednji »Ekonomske Savez« v Beogradu. Izbrati si moramo odbor, ki bo prevzel z ozirom na zaključke beogradskega kongresa v dneh 11.—16. avgusta 1919 akcijo menze, Akademskoga doma, podpor, statistike, počitniških potovanj itd. ter končno veljavne sestavitve pravil.

Na željo vseučiliške komisije, kakor tudi v lastnem interesu pozivljamo tovarise, ki sploh reflektirajo na študij na eni ali drugi fakulteti v Ljubljani, da javijo čimprej ime, naslov, semester, stroko (posebno točno pri filozofih!) z navedbo, ali mislijo študirati v Ljubljani še letos ali ne, na tehnika Vlad. Svetličiča, Ljubljana, Spod. Šiška 181.

Društvo jugoslovanskih tehnikov v Ljubljani.

Ministrska kriza.

LDU, Beograd, 17. septembra. Današnja »Politika« poroča o ministrski krizi: Tudi včerajšnji dan je minil v samih posvetovanjih, toda do sporazuma še ni prišlo. Dr. Draža Pavlovič se je sestal včeraj ponovno z načelniki vseh strank, ki so zastopane v narodnem predstavništvu. Posvetovanja so se danes nadaljevala. Radikalci so ostali pri svoji prejšnji odločitvi, da se ne pogajajo, dokler ne čujejo, kaj mislijo Pašić, dr. Trumbić in dr. Smoljaka o zunanjem položaju. Dr. Korošec je za koncentracijski kabinet, toda zahteva, da pride najprej do medsebojnega sporazuma radikalcev in demokratske zajednice. Narodni klub se je postavil na stališče radikalcev, da je treba pričakati prihoda članov naše delegacije iz Pariza. Dr. Draža Pavlovič bo o vsem tem obvestil regenta prestolonaslednika Aleksandra.

LDU, Beograd, 16. septembra. »Večerne Novosti« pišejo v uvodnem članku med drugim: Edini izhod iz tega obupnega in tako usodnega položaja, ki se nam sam ponuja, so volitve. Toda do volitev še nisimo prišli in kakor se more soditi po vseh znakih, jih tudi še ne bo kmalu. Med tem pa mora država živeti, delati in se razvijati. Toda današnje razmere, zunanje politične in notranje, zahtevajo na prvem mestu hitrega in razumnega dela, mnogo dela in razumevanja ter odločnosti v vseh smereh na vseh poljih. Z drugimi besedami: Mi hočemo vlado, ki bo hotela in razumela delati, vlado strokovnjajških ljudi, ki niso vezani na nobene posebne in strankarske interese in ki so sposobni, da bodo stali na čelu vlade in dajali inicijativo v vseh smereh. Po končnem polom in neuspehih naših strank in parlamentarnih skupin, s katerimi smo doživeli tako veliko razočaranje, predstavlja danes taka nova orientacija edin resen izhod iz te parlamentarne krize.

LDU, Beograd, 17. septembra. Današnje »Večerne Novosti« prinašajo nastopno poročilo o razgovoru z načelnikom Narodnega kluba dr. Matkom Laginjo: Obiskali smo danes dr. Matka Laginja in ga naprosili, da nas obvesti o držanju njegovega kluba v današnjem položaju. — O našem

držanju vam ne morem še ničesar pozitivnega povedati, je odgovoril uredniku dr. Laginja. Dokler ne bomo točno obveščeni o zunanjem položaju, bo naše držanje rezervirano. Principiuelno stojimo na istem stališču, katero zavzema skupina dr. Korošca. Ker je položaj resen, hočemo počakati na prihod delegatov iz Pariza in potem se bomo odločili, kadar spoznamo pravo stanje stvari. — Kar se tiče mandata dr. Dražje Pavloviča kakor tudi oblike nove vlade, je rekel dr. Laginja: Nam ni uradno sporočeno ničesar in tega nismo slišali niti od regenta, niti od dr. Pavloviča, da je njemu poverjen mandat. Kar se tiče forme nove vlade, mislim, da je neobhodno, da bo koncentracija današnjega parlamenta in izraz posameznih strank in skupin v državi, ker je potrebno, da je vlada zlasti v teh razmerah koncentracijska. — Vprašanje o manjšinah je značilno, kakor je tudi značilno, da kmalu podpisemo mir z Avstrijo zaradi trgovskih, gospodarskih in političnih odnosov. Verujem, da bo naši delegaciji, ki mora jutri podpisati pogodbo, obrok za podpis pogodbe podaljšan. Kako se bo to vprašanje o podpisu odločilo, bomo videli, ko bomo najtočnejše obveščeni in ko bo objasnjen položaj naše stvari v Parizu.

Politične novice.

«Naj kliče Dalmacija». «Slov. Narod» je priobčil te dni poziv akademikobeguncev na «Narod. predstavništvo», naj se v domovini enkrat konča strankarska hujskarija. Včeraj je priobčil sličen poziv — dobrovoljcev Slovenije. Vprašamo ga, kako se strinjajo ti pozivi z njegovim pet kolon dolgim uvodnikom «Za kulisami», ki mrgoli samih težkih očitanih in hudih žalitev na vse stranke naše države, izvzeti so socialisti. To je gotov najboljši način, pomiriti in ublažiti strankarske strasti. Kljub temu pavzlikaj: «Naj kliče Dalmacija in Goriška, naj zaklinjajo legijonarji, akademiki in begunci! Naj demokratki tudi stokrat izjavijo, da so pripravljeni žrtvovati stranko in sebe! Naj bo nevarnost velika ali majhna, blizu ali daleč, naj se država razleti na zvezo treh majhnih okrnjenih in oropanih delov nahujskanih drug na drugega in naj vzame vrag Jugoslavijo, vse to ne zadržuje drugih od hujskanja. Mesto stranke, naj žrtvujejo demokratki svoje neleppe načine in vse bo v redu.

«Na shodu neodvisne kmečke stranke» v Kranju se je mnogo zabavljalo čez uradnike, duhovnike in obrtnike, ki da so provi odrtniki kmeta. Navzoči načelnik obrtniške zadrage za kranjski okraj, gosp. Rebol je nato skušal pomiriti nevoljo kmetov do obrtnikov na prav zanimiv način. Izjavil je namreč v imenu obrtnikov (menda 400), da pristopijo v strokovni zadrugi organizirani obrtniki k tej novi kmečki stranki. Ne vemo sicer, kako se strinja ta izjava z raznimi drugimi izjavami odbora in načelnika obrtniške zadrage v nadstrankarstvu te zadrage, smo pa le radovedni, če je g. Rebol tudi od obrtnikov pooblaščen, da jih ponuja «neodvisni kmečki stranki» kot priveske. Tudi naj g. načelnik vpraša tiste obrtnike, ki so sicer člani strokovne obrtn. zadrage, a tudi obenem člani političnih strank S. L. S. in J. D. S., če so res za to njegovo izjavo vedeli in se z njo strinjajo. Obrtniki naj se tedaj zahvalijo svojem načelniku, če jih nepoučeni svet smatra za «neodvisne kmete», ki sicer niso kmetje, pač pa hrepene odvisni biti od «neodvisnih kmetov». Kaj vse stori strah pred politično barvo in stanovitna želja po neodvisnosti!

Jugoslovanski dobrovoljci iz Slovenije, zbrani na ustanovnem obnem zboru svoje organizacije v Ljubljani dne 14. septembra 1919, smatrajo za svojo moralno dolžnost napraviti ideje, za katero so se borili v svetovni vojski in iz pietete napram tovarišem, ki so žrtvovali svoje življenje za njeno ustvaritev, da z vso resnobo opozore slovensko in celo jugoslovansko javnost na sledeče: Država se nahaja v težkem položaju. V polni meri upoštevaje razlike, ki so neizbežne posledice dolgotrajnega ločenega razvoja posameznih plemen in pokrajin našega naroda, ugotavljamo, da v prvi vrsti pretirano strankarstvo, korupcionizem, protekcionizem, pomanjkanje razumevanja državnih interesov in logično pomanjkanje narodnega zaupanja v začasni parlament, sestavljen na podlagi strankarskega ključa, a ne izbran od ljudstva, povzročajo splošno stagnacijo in ogrožajo temelje naše mlade države. Ker so se vsi dosedanja poskusi, da se uglaadi pot zdravemu razvoju države izjalovili, smatramo za edini pozitivni izhod iz nad vse mučnega položaja, da se nemudoma izvedejo volitve za Ustavodajno skupščino na podlagi splošne, enake, tajne, direktne in proporcionalne volilne pravice. Edino tako Narodno predstavništvo bo upravičeno pristopiti h končni ureditvi države in bo imelo potreben ugled in moč, da svoje ukrepe resnično izvede. Zavedajoči se resnosti položaja najtočnejše pozivljamo vse državno misleče elemente k slogi in skup-

nemu državotvornemu delu za veliko in sveto bodočnost združene domovine.

— **Rok za podpis mirovne pogodbe podaljšan.** «Jutranji list» poroča iz Pariza: Ker romunski in jugoslovanski delegati niso prejeli pooblastil za podpis mirovne pogodbe z Avstrijo, je podaljšan rok za podpis.

Z Bogom za narod!

Ljudske knjižnice zavzemajo v sedanjih časih vedno večjo važnost. Ljudstvo, organizirano v izobraževalnih društvi, sprejema ravno iz dobrih knjig duševno izobrazbo, ki ga usposablja za višje kulturne smotre in ga dela enakega drugim kulturno visoko stoječim narodom.

«Slovenska Dijaška Zveza» je podvzela skupno s «Slovensko Dijaško Centralo» akcijo radi ustanovitve ljudskih in dijaških knjižnic po deželi in zlasti na naših narodno ogroženih mejah; enako hoče tudi v industrijskih krajih skrbeti za duševno razvedrilo delavcem, izmučenim vsled telesnega napora.

«Slovenska Dijaška Zveza» pričakuje, da se vsi blagohotno odzovejo človekoljubnemu podvzetju in «Slovensko Dijaško Zvezo» v vsakem oziru podprejo bodisi z darovi v knjigah (brez razlike jezika ali vsebine) bodisi v denarju. Za dar in trud se «Slovenska Dijaška Zveza» vsem že naprej najtočnejše zahvaljuje. — «Slovenska Dijaška Zveza.» «Slovenska Dijaška Centrala.» Naslov: Slovenska Dijaška Zveza, Ljubljana, Ljudski dom, III.

Dnevne novice.

— **Visokošolcem iz zasedenega ozemlja.** Vse visokošolce iz zasedenega ozemlja, ne glede na stranko, ki ji pripadajo, pozivljamo, da se udeležijo ustanovnega občnega zbora organizacije visokošolcevbeguncev, ki se vri dne 20. t. m. v Ljubljani. Nova organizacija se namerava ustanoviti v soglasju s že obstoječo organizacijo «Udruženje jugoslovanskih akademika»-bjugunaca v Zagrebu, s katero bo skupno in v sporazumu z begunskim sosvetom zastopala gmotne in kulturne interese vseh akademikov iz zasedenega ozemlja, in imela poverjeništa v vseh vseučiliških mestih tu in inozemstva. Radi tega opozarjamo, da se udeležijo ustanovnega občnega zbora tudi akademiki-begunci, ki nameravajo študirati v tujini, da zamorejo dobiti upogled v novo organizacijo in njeno delovanje v inozemstvu. Z ozirom na visokošolce z dežele smo sklicali ustanovni občni zbor na dan sestanka akademikega društva jugoslovanskih tehnikov v Ljubljani, ki se vri, kakor je bilo že v listih objavljeno dne 20. t. m. ob 10. uri v državni obrtni šoli 2. nadstr., in jim s tem omogočilo z enkratnim prihodom v Ljubljano prisostvovati obema skupščinama. Čas in kraj ustanovnega občnega zbora se določi na tem sestanku.

— **Poroka.** Josip Jerkič, učitelj v Hruševjah in Anica Kos iz Gorice sta se poročila dne 13. septembra 1919.

— **Poročil se je** 10. t. m. gospod Gvidon Klier, profesor na drž. obrtni in meščanski šoli v Celju, z gospodično Michaelo Petrič, iz znane rodbine v Strugah pri Dobropoljah. Mladi par je poročil nevstin brat č. gosp. Petrič.

— **S pošte.** Poštni kontrolor Fran Čuš je premeščen iz Ljubljane 2 v Maribor 2. Poštni oficial Jernej Vidmar iz Badna pri Dunaju je nameščen pri poštnem uradu Maribor 2. — Mesto poštnega odpravnika v Grahovem pri Cerknici je dobila poštna officialka Anica Zorec. — Poštna aspirantka Rikarda Grelman je imenovana za poštno odpravnico v Sv. Barbari v Haložah. Poštarsko mesto v Mengšu je dobil poštar Ljudevit Florenini. Mesto poštnega odpravnika pri poštnem uradu Sv. Bolfenk pri Središču je dobila poštna aspirantka Marija Sturm. Za poštarja v Kočevski Reki je imenovan poštni adjunkt Tomaž Pokorn. Za poštarja v Šent Jurju ob južni železnici je imenovan poštni official Josip Stegensek. Poštni pristav Stanko Knez je iz Ljubljane 1 premeščen v Celje.

— **Pokrajinska odbor za zaščito dece v Ljubljani.** Z 9. septembrom 1919 je prišel poslovati v Ljubljani urad «Pokrajinskega odbora za zaščito dece v Ljubljani», ki je podrejen državnemu oddeljenju za zaščito dece v Belgradu. Delokrog «Pokrajinskega odbora» se razteza na vso Slovenijo, njegov urad je pa razdeljen na štiri oddelke, ki upravljajo sledeče posle: I. o d d e l e k: Vodstvo urada; pravni svet v varuštvenih zadevah, pravna pomoč nezakonskim otrokom in materam; skrb za gluhonemo in slepo deco, skrb za duševno zaostalo deco; otroške bolnice. II. o d d e l e k: Skrb za dojenice in porodnice, oskrba otrok v predšolski dobi (oskrbovalnice za dojenčke in posvetovalnice za matere, domovi za otroke do 6. leta, otroški vrtci). III. o d d e l e k: a) vzgoja zanemarijenih mladine — deželno vzgojevališče za dečke in dekliško vzgojevališče; vaieniški domovi, poklicne posvetovalnice

za mladino obojega spola, ki je zadostila ljudsko šolski obveznosti. b) Vzgoja ogrožene mladine (Rakovnik), sirotišnice in oskrba sirot. IV. o d d e l e k: Organizacija, dnevno zavetišče, statistika, publicistika. Mladinski oddelke poverjeništa za socialno skrb preneha z dnem ustanovitve urada «Pokrajinskega odbora». Vse vloge, ki se tičejo varstva otrok in mladinske oskrbe, je odslej nasloviti na «Pokrajinski odbor za zaščito dece v Ljubljani», deželni dvorec, II. nadstropje. Uradne ure za stranke novega urada so vsak delavnik od 10. do 12., svoje uradne prostore ima «Pokrajinski odbor» v deželnem dvorcu, II. nadstr., soba 131 in 132. — Pokrajinski odbor za zaščito dece v Ljubljani.

— **Otvoritev pisemskega prometa med Nemčijo in kraljestvom SHS.** Poštno in brzojavno ravnateljstvo za slovensko ozemlje je po svojem Uradnem listu razglasilo, da je pisemski promet med kraljevino SHS in Nemško po odloku ministrstva za pošto in brzojave od dne 31. avgusta t. l. s posredovanjem Nemške Avstrije v tistem obsegu kakor z Nemško Avstrijo zopet vpostavljen. V prometu z Nemško veljajo nanovo določene pisemske pristojbine. Pomniti je treba, da pristojbine za notranji promet veljajo tudi v prometu s Čehoslovaško, Rumunsko, Nemško Avstrijo in Nemško. V prometu z vsemi drugimi državami veljajo mednarodne pristojbine.

— **Živinozdravniška visoka šola v Brnu.** Predavanja na vseh štirih letnikih se prično na živinozdravniški visoki šoli v Brnu dne 1. novembra t. l.

— **Novice iz Kranja.** Umrla je dne 15. sept. zjutraj 85letna Marija Arnež, znana postrežnica »grajska Mica«. Bila je zgledna žena v življenju, boleznin in smrti. Dobre gospe iz Vincencijeve in Marijine družbe so ji s pravo krščansko ljubeznijo lajšale bolezen in jo počastile na zadnji poti. — Griža v Kranju in okolici še vedno napada mlado in staro. Kar nas je preživelo vojsko in špansko, hoče pobrati grižo! Mrjo pa le otroci. — P o n e d e l j e k 15. sept. v Kranju je bil že vendar enkrat slika starih predvojnih ponedeljkov. Le visoke cene in jugoslovanske uniforme so spominjale na leto 1919. Ves trg, celo mesto je bilo na gošto posejano s prodajalci, prodajalkami in blagom, vmes so se gnetli kupci in gledalci vseh stanov, spolov in starosti. Od kroparskih žebljiv in tržiških čevljev do bitenskih kumar se je videlo vsakovrstno blago. Govedo, prašiči, konji, golobi, kokoši, zajci; ajbiš, tavžentrože in vsa vrtna semena; zelenjava, sir, maslo, jajca, moka, med; sočivje, dišave; usnje, pletenine; mast, klobase, obleka, orodje, posoda, cepiči, jermenje, vrvi, sadje itd. Prevladovala so kumare, ki pa so zastajale vsled strahu pred grižo. Želeti bi bilo, da bi se oblastnije že zjutraj zanimala za cene in jih držale v pravih mejah. Kupci prihajajo v Kranj iz štirikota Bohinj—Celovec—Kamnik—Škofja Loka. Tekom 1. 1919. je nastalo že več novih trgovin, deloma iz prejšnjih gostiln. — O b c e s t i K r a n j — P r i m s k o v o je kupil stavbeni prostor za zidavo svoje hiše g. Janko Florjančič, čevljar-ski mojster.

— **Šmartno v Tuhinju.** O polnoči od petka na soboto je zažgala zločinska roka kozolec posestnika Matevža Jerasa. Kozolec je bil s slamo krit in izven vasi. Obložen je bil delno z ovsom. Brezvestni človek je zažgal na obeh koncih, tako da ni bilo mogoče gasiti, ker je bila preje vsa streha v ognju preden so ljudje ogenj opazili. Pride pa dan, ko bo tudi to odkrito, kar se zgodi v temni noči o polnoči!

— **Tatvine in ropi ob štajersko-hrvaški meji** so vedno na dnevnem redu. V zadnjem času nastopajo roparji v vojaški obleki kar v tolpah. Zato so sedaj dvakrat dobrodošli goreči in neustrašni orožniki. Eden takšnih je g. Rajmund Valenčič, podstražmojster od St. Petra pod Sv. Gorami. Zasledil je pred par dnevi tata-mesarja iz Zagreba, ki je posestniku Fr. Preskerju ukradel dragoceno, do 18.000 K vredno kobilo. 48 ur ga je nepretrgano po raznih krajih zasledoval in do 100 km pota prehodil in prevozil. To je v teku dobrega pol leta že tretji slučaj, da je konjske tatove izsledil. Takšnim orožnikom vsa čast!

— **Prijeti ponarejevalci lir.** Že več mesecev so krožili v Trstu ponarejeni bankovci, zlasti taki po 100 lir, ki so jih skušali vtihotapljati tudi v Jugoslavijo. Pred nekoliko dnevi pa so karabinjerji vendar razkrili eno takih delavnic za ponarejanje bankovcev. Po mnogih poizvedbah so karabinjerji predvčerajšnjim zvečer preiskali tiskarno nekega Maksa Blomgrenu v ulici Ferriera št. 12 in so našli tam med drugim tudi 450 že dovršenih ponarejenih bankovcev in razne klišeje za ponarejanje takega denarja. Na zasebnem stanovanju lastnika tiskarne so našli še razne druge klišeje in krtačne odtise. Kot

sokrivci so bili aretirani neki risar, fotomehanik in tiskarniški strojnik, pri katerih so tudi našli klišeje za ponatisk falzifikatov.

— **Cela pošiljatev tobaka ukradena.** Iz Metlike nam poročajo: Cela pošiljatev tobaka za Metliko je bila med vožnjo na progi Novo mesto — Črnomelj pokradena. Tatovi sedaj s tem tobakom verizijo po Belikrajini in sosednjem Hrvaškem.

— **Draginja v Belgradu.** Belgrajska «Politika» poroča: Pred nekoliko dnevi je prišel v Belgrad neki angleški rezervni častnik. Nastanil se je v Kneza Mihajla ulici št. 18. Gostoljubni gospodar mu je zaračunal za 7 dni: za prenočišče 245 dinarjev, za zajutrek 28 dinarjev, vsega skupaj 273 dinarjev. Za ta denar bi dobil naš angleški prijatelj v Londonu, v sredini Piccadilla, stanovanje s kosilom in večerjo za dva tedna.

— **Arhivi bivše avstroogrske gubernije v Srbiji.** Belgrajska «Politika» poroča: Komisija, ki je določena, da uredi arhive bivše avstrijske gubernije v Srbiji, je začela s svojim delom. V ravnateljstvu plena se nahaja 36 velikih zabojev z dokumenti iz vseh srbskih krajev, ki so bili okupirani od Avstro-Ogrske. V kratkem času bodo prenesli v Belgrad tudi arhiv, ki so ga našli v Nišu.

— **Mohamedanska verska uprava v Sarajevu.** V Sarajevu so se vršile vakufske volitve. Izvoljeni so bili kompromisni kandidati «Pravdine» skupine, pristašev Mustaj beg Halibašića in Arnavtovičeve skupine.

— **Poškodba v zagrebški elektrarni.** V strojarnici električne centrale v Zagrebu se je pripetila težka poškodba, ki jo bo mogoče popraviti še le tekom osmih dni. Za ta čas so tramvajski promet in javno razsvetljavo skrajno omejili.

— **Belgrad v temi.** Radi popolnega pomanjkanja premoga je belgrajska elektrarna 15. t. m. prenehala z obratom. Mesto je ostalo brez razsvetljave in brez tramvajskega prometa, industrija brez gonilne sile.

— **Proti tihotapcem.** Iz Belgrada poročajo: Minister za finance je podpisal naredbo o preprečevanju in lovu tihotapcev blaga in drugih predmetov. Po tej naredbi bodo one osebe, ki se pregreše proti tej naredbi, najstrožje kaznovane, vtihotapljeno blago, ki ga bodo zalotili, pa bo prodano na javni dražbi v korist državni blagajni. Tudi uradniki, ki bodo zanemarjali svojo dolžnost, bodo najstrožje kaznovani.

— **Za akademike begunce.** Iz Belgrada poročajo 17. septembra: V Belgrad so prišli zastopniki Zveze jugoslovanskih akademskih beguncev iz Zagreba. Minister za prosveto je deputacijo sprejel in izjavil, da ugodi željam, ki jih stavi njih spomenica. Po intervenciji ministra za prosveto je nakazal minister za finance 125.000 kron kot prvi obrok na skupno vsoto, ki bo znašala 500.000 kron.

— **Prijet defravdant.** Iz Belgrada poročajo: V Parizu so prijeli dr. Gluščevića, glavnega junaka znane afere za tihotapljenje zlata. Ker ga zahteva belgrajska uprava, pride tudi v Belgrad. Ko bo policijska preiskava zaključena, se krivci izroče belgrajskemu sodišču I. stopnje. Do sedaj so aretirali že tudi več drugih oseb.

Štajerske novice.

š Celjska skupina Vseslovenske ljudske Stranke priredi dne 18. t. m. ob 8. uri zvečer shod somišljenikov v dvorani pri «Belem volu» v Celju, na katerem poroča bivši udelezenec pariške konference dr. Kovačič iz Maribora. Somišljeniki in prijatelji V. L. S. udeležite se polnoštevno!

š **Na štirirazredni ljudski šoli v Dobju,** okraj Kozje, pošta Planina, je do 15. oktobra 1919 namestiti začasno učiteljsko mesto. Stanovanje je prosto.

Koroške novice.

k **Ljudski tabor v Dobrlivasi** se vri v nedeljo, 28. septembra 1919. Na taboru govore gg. general Maister, poslanec Grafenauer. Sodeluje več godb, med temi vojaška godba in več orlovskih godb. Orlovska zveza priredi popoldne ob dveh javno telovadbo. Za tabor je veliko zanimanje in je pričakovati udeležbe iz vseh fara vzhodne Koroške. Na vseh progah državne in južne železnice bodo polovične vozne cene. Legitimacije izdaja Orlovska zveza (Jugoslovanska tiskarna). Pri-družimo se izletnikom v Dobrlivas!

k **Na tabor v Loče, dne 28. sept. t. l.** gremo vsi! Nihče ne ostane doma! Narodna dolžnost nas kliče! Bednim Korošcem hočemo pokazati, da čutimo z njimi! Njih težnje so naše težnje!

k **Vrnitev vojnih ujetnikov iz Italije.** Pri naših oblasteh na Koroškem so se javili trije vojaki, ki so se vrnili iz italijanskega ujetništva. Vsi trije so Slovenci, doma in pristojni v Borovlje. To so peš. Travnik, poddeset. Schwarz in pešec Kaučič, ki so prišli iz Genove z vlakom do Beljaka, kjer je postaja

za vojake, ki se vračajo iz italijanskega ujetništva. Iz Beljaka so jih preko Celovca in demarkacijske črte poslali domov. Kakor pripovedujejo ti trije, so bili vsi ujetniki v Italiji koncentrirani ločeno po deželah, tako da so bili n. pr. skupaj vsi Korošci, posebej Čehi, Mažari itd. Ko je došlo povelje, naj se pošljejo vsi pripadniki Nemške Avstrije v domovino, so vprašali Italijani vse ujetnike, odkod so doma. Ker Slovencev niso pustili domov, kakor tudi Mažarov ne, temveč samo Nemce iz Koroške, Mažarske in Češke, so se navedeni javili kot Nemci (Kärntner) zato, da so prišli domov. Značilno je dejstvo, da spuščajo Italijani ravno sedaj domov ujetnike, in sicer v kraje, kjer se bo v doglednem času vršil plebiscit. Spuščajo pa samo Nemce in nikakor ne Slovencev. Vračajoče ujetnike sprejemajo v Beljaku razni govorniki, ki jim obljubljajo zlate gradove ter jih slepijo z raznimi obljubami. O Jugoslovanah govore hujskajoče in pravijo, da se bodo morali umakniti do Karavank in da je dolžnost vseh Korošcev, glasovati za Avstrijo itd. Zato bi bilo potrebno, da se ujetniki, ki se vračajo v naše ozemlje, zlasti na Koroško, počue na primeren način o novem položaju.

K Razmere v Nemški Koroški. Slovensko misleče prebivalstvo v onem delu Koroške, ki je zaseden po Nemcih, nikakor ne odobrava režima Avstrije ter se pritožuje zaradi slabih prehranjevalnih razmer in želi priti pod Jugoslavijo. Rekvizicije, ki se vrše v Koroški, zasedeni po Nemcih, zlasti kar tiče živine in živil, odvrčajo od Nemške Avstrije ne samo Slovence, ampak tudi poštene Nemce. Zato skušajo avstrijski Koroški preslepiti ljudstvo s tem, da oznanjujejo prebivalcem z lepaki, da so tudi pri nas v Jugoslaviji, torej tudi v po Jugoslovanah zasedeni Koroški, rekvizicije živine in živil na dnevnem redu, kar pa seveda nikakor ne odgovarja resnici.

Ljubljanske novice.

Ij Vilma pl. Thierry je izborna hrvaška altistinja, koncertna in operna pevka, ki je pred kratkim z najodličnejšim uspehom dovršila dunajsko glasbeno akademijo pri prof. Forstenu. Mlada umetnica se hoče posvetiti operni karijeri, za kar jo veliki, polni, lepi glas, postava, inteligentnost in temperament najbolj usposablja. V soboto, dne 20. t. m., nastopi v koncertu poleg našega pianista Ličarja prvič pred slovenskim občinstvom. Izvajala bo najuspešnejše točke svojega altovskega repertoarja, speve iz oper Trubadur, Samson in Dalila in Carmen, hrvaške in srbske pesmi; Zajca: Vir; Ružiča: Ljubav; in Konjoviča: Aman djevojko; levičarske pesmi iz moderne literature, pesmi Marxa, Blažena noč; Stöhr: Gomorrah, in Straussa: Cecilijs. — Ličar bo poleg zadnjih naznanjenih komadov tudi izvajal najinteresantnejšo Dvorakovo skladbo: Bacchanale, ki je na plakatih in tiskanih sporedih pomotoma izostala. Opozorjamo slovensko občinstvo na sobotni koncert s prošnjo, da se ga v obilnem številu udeleži. Vstopnice se že prodajajo.

Ij G. Ignacij Borštnik javlja, da on ni upravitelj dramskega gledališča v Ljubljani, ampak je tu le kot gost in kot vodja konservatorija za dramo; zato prosi, naj se ne obrača nanj, temveč na konsorcij gledališča.

Ij Iz gledališke pisarne. Začetek predstav. Predstave v opernem gledališču se pričenejo z 18. septembrom (Pikova dama C abonement) točno ob pol 8. uri zvečer. Biljeteri imajo strog nalog, da med overituro in dejanji (predstavo) ne puste sploh nikogar v avditorij. P. n. občinstvo se torej prosi, da prihaja brez izjeme točno k predstavam. P. n. občinstvo opozorjamo, da so plakati pomotoma tiskani za nekaj predstav še z začetkom ob 8. uri.

Ij Stolna Elizabetna konferenca ima danes sejo ob šestih.

Ij Danas u 8. sati u večer sastanak Istrana u restauraciji »Zlatorog«.

Ij Trirazredna pomožna šola. Na tri-razredni pomožni šoli, ki se letos premesti na II. mestno deško šolo na Cojzovi cesti št. 5, se prične šolsko leto 1919/20, dne 24. septembra 1919 s priporočanjem sv. Duhu in dne 25. septembra 1919 z rednim šolskim poukom. Pouk se bo vršil v pritličju II. mestne deške šole na Cojzovi cesti št. 5, kjer se bo vršilo vpisovanje v torek, dne 23. septembra 1919 od dveh do štirih popoldne.

Ij Meščanske šole v Ljubljani. Letos se otvorijo v Ljubljani nanovo štiri meščanske šole, in sicer dve deški in pa dve dekliški. Ena deška bo nastanjena v poslopju IV. mestne deške šole na Prulah, druga pa v šolskem poslopju v Spodnji Šiški, ena dekliška v šolskem poslopju na Sv. Jakoba trgu št. 1, druga pa v šolskem poslopju v Spodnji Šiški.

Ij Na državni obrtni šoli v Ljubljani se je na višjo odredbo preložil pričetek rednega pouka za teden dni, torej na dan 26. t. m. sled tega se bo vršil sprejemni izpit v višjo obrtno šolo dne 24. t. m. ob osmih. S tem je omogočen vstop v šolo tudi onim srednješolcem četrtega razreda, kateri delajo te dni dodatne izpite. Za te učence in za morebitne zamudnike rednega trmina bo še naknadno vpisovanje v pondeljek, dne 2. t. m. od 15. do 17. ure ter v torek, dne 23. t. m. od 9. do 12. in od 15. do 17. ure.

Ij Mestni dekliški licej. S šolskim letom 1919/20 odpade prvi razred liceja, ostanjejo le razredi II.—VI. Novih gojenk se v te razrede ne sprejema več, ker so vsi razredi že zasedeni. Gojenkam, ki so bile že na zavodu, se je javiti v sredo, 24. septembra, med 10.—12. uro v Mladiki z zadnjim izpričevalom. Ponavljalni in dodatni izpiti se vrše v sredo, 24. sept. ob 8. uri.

Ij Mestna ženska realna gimnazija. S šolskim letom 1919/20 se otvori prvi razred gimnazije. Vse one gojenke, ki so napravile meseca julija sprejemni izpit za I. razred liceja in so bile sprejete v licej, vstopijo sedaj v I. razred gimnazije. Novih gojenk se v I. razred gimnazije radi pomikanja prostora ne sprejema več. Vsaka nadaljna zglasitev za te gojenke odpade, one se udeležijo šole otvoritvene sv. maše.

Ij Mestna ženska reformno-realna gimnazija. S šolskim letom 1919/20 se otvori peti razred te gimnazije, in sicer za one gojenke, ki so dovršile 4 razredov liceja z uspehom. Vpisovanje v ta razred se vrši 25. septembra, četrtek, od 10. do 11. ure popoldne v Mladiki. S seboj je prinesiti zadnje izpričevalo in krstni list. — Otvoritvena služba božja je v petek, 26. septembra, ob 9. uri v Nunski cerkvi. Obvezna je za vse gojenke. S poukom se prične v soboto, 27. septembra, ob 8. uri. Gojenkam in staršem polaga ravnateljstvo na srce, da se točno drže določenih terminov, ker se zamude ne bodo opravičevale.

Ij Licejska ljudska šola. Vpisovanje v I. razred se vrši v ponedeljek, dne 22. septembra od 9. do 10. ure v Mladiki. S seboj je prinesiti krstni list in izpričevalo o cepljenih kozah. V viš. razr. licejske ljud. šole se ne sprejema več novih gojenk. Pouk še prične v torek, dne 23. septembra, ob 8. uri za II. do V. razred, za I. razred istega dne ob 9. uri.

Ij Komandi mesta Ljubljana naj blagovoli g. kapt. I. kl. Franc Kračman nemudoma naznaniti svoj naslov.

Ij Društvo inženirjev v Ljubljani pozivlja svoje člane, da se udeležijo skupščine v Belgradu 27. in 28. septembra 1919. Za stanovanje bo skrbnjeno. Brezplačna vožnja je obljubljena. Odhod iz Ljubljane dne 26. sept. ob 10. uri 40 min. Prijave brzojavno društvenemu odboru najpozneje do 19. septembra.

Ij Trgovsko bolnišisko in podporno društvo v Ljubljani priredi danes v četrtek 18. sept. ob pol 8. uri zvečer v sejni dvorani mestnega magistrata 81. redni občni zbor. Gg. člane vabimo k množični udeležbi.

Ij Ekspozitura kr. 47. pešpolka, prej gorskega streškega polka štev. 2 se je iz šentpeterske vojašnice preselila v belgijsko vojašnico, 3. oddelek.

Ij Lekarne navijajo cene? Prejeli smo: dne 9. sept. sem kupil pri lekarnarju g. Trnkoczyju na podlagi zdravniškega recepta sodo-bicarbono za 3 krone. — Dne 15. sept. pa sem zopet kupil pri lekarnarju g. Piccoli-ju z istim receptom ter enako množino sode-bicarbono za 11 K 55 vin. Diferenca 8 K 55 vin. Na kakšni podlagi more g. Piccoli opravičiti to nezasišano razliko v cenah, mi je neumljivo. Želim pojasniti! — Ljubljana, 17. sept. 1919. Janko Jerše, na Stolbi št. 4.

Ij Domače podjetje. Opozorjamo na današnji oglas domačega podjetnika, gospoda Pavla Stele-ta, katero nam nudi nekaj v Ljubljani novega in potrebnega.

Narodno gledališče.

Drama.

18. sept., četrtek »Favn« abonem. E.
19. sept., petek: Zaprt.
20. sept., sobota: »Dnevi našega življenja«. Abon. C.
21. sept., nedelja, popoldne: »Snegulčica in škrtje«. Izven abon.
21. sept., nedelja, zvečer: »Dnevi našega življenja«. Izven abon.

Opera.

18. septembra, četrtek »Pikova dama«, abonement C.
19. septembra, petek »Madame Butterfly«, abonement A.
20. septembra, sobota »Pikova dama« abonement B.
21. sept., nedelja »Postiljon« in »L'opéra-buffe«. Izven abon.

Najnovejša poročila.

(Naše telefonsko poročilo.)

KONFERENCA DR. PAVLOVIČA Z DEMOKRATI.

Belgrad, 17. septembra. Včeraj in danes je dr. Pavlovič konferiral samo z demokrati. Vse druge stranke je preziral. Smatra se, da se je njegova misija že izjalovila.

DR. PAVLOVIČ ODLOŽI SVOJ MANDAT?

Belgrad, 17. septembra. Današnja »Politika« piše: V parlamentarnih krogih se govori, da bo dr. Pavlovič vrnil mandat kroni, ker se mu ni posrečilo, da se sporazumi z vsemi načelniki strank radi sestave koncentracijskega kabineta. Temu bi dostavili, da po naših informacijah dr. Pavlovič še misli počakati prihoda Pašića in Trumbića in se še-le potem odločiti.

PRIHOD NAŠE DELEGACIJE IZ PARIZA.

Belgrad, 17. septembra. Prihod Pašića in Trumbića se pričakuje za jutri zvečer. Dr. Smolaka ne pride, pač pa pride član delegacije Jovanović, kateri nasproti Pašiću in Trumbiću ter večini delegacije zastopa mnenje, da mirovne pogodbe z Avstrijo našem kraljestvu ni treba podpisati.

RAZLOGI KRIZE.

Belgrad, 17. septembra. »Tribuna« razpravlja v uvodnem članku o razlogih sedanje krize in o sestavi nove vlade ter pravi: V trenutku, ko se je iz prahu toliko prelile narodne krvi pričela dvigati veličastna zgradba naše kraljevine, demokrati niso hoteli pozabiti na svojo stranko, ki jim je vedno bila več kot država. Takrat, ko bi morala naša dežela pokazati sliko splošne enodušnosti in splošne radosti in sreče, ker smo se našli v skupni hiši, je pokazala sliko razsula in nereda. Ako se ta greh demokratov zopet ponovi, gremo gotovo nasproti zlomu države. Ako se hočemo temu izogniti, ne smemo niti trenutek izgubiti iz oči, da se nova vlada mora sestaviti ne samo z ozirom na zunanje težkoče, ki bi jih morala likvidirati, nego tudi z ozirom na naše notranje naloge, ki se morajo zagrabiti pri korenini, ako hočemo zavarovati, da ne pride do popolnega razsula.

POSVETOVANJE OPOZICIJSKIH SKUPIN.

Belgrad, 17. septembra. Jutri popoldne se snidejo v parlamentu nekatere opozicijske skupine, da se posvetujejo o političnem položaju.

DEMOKRATSKO »DELO«.

Belgrad, 17. septembra. »Samouprava« poroča: Kakor smo se poučili na pristojnem mestu, je bilo za vladanja kabineta g. Davidoviča podpisanih okoli 800 ukazov.

STALIŠČE NARODNEGA KLUBA.

Zagreb, 17. septembra. »Obzor« poroča o stališču Narodnega kluba: Narodni klub bo ostal tudi nadalje na svojem točno označenem stališču, t. j. da se mora sestaviti koncentracijska vlada od vseh strank po njihovi faktični moči in da se mora izpremeniti režim v Hrvatski in Bosni, ker se edino v tem vidi rešitev notranjega položaja, ki bi z ozdravljenjem povoljno deloval tudi na zunanji položaj.

MINISTER DR. KRAMER ZAKUPNIK TELEFONSKE PROGE.

Zagreb, 17. sept. »Jutranji list« pri naša beležko pod naslovom »Minister dr. Kramer zakupnik telefonske proge«, ki slove: »Ponovno se je dogajalo, da se po cele ure ni mogel dobiti iz Zagreba telefonski spoj z Belgradom. Proga je bila vedno okupirana za Ljubljano. Mi smo stvar preiskali in doznali, da s telefonom dr. Kramerja, ministra za vse, govori poročevalec »Slov. Naroda« in tudi dr. Kramer sam, ki pod pretvezo državnih razgovorov urejuje svoj list. V državi, kjer vladajo normalne razmere, bi se nazvalo tako postopanje zloraba uradne oblasti, a v naših abnormalnih razmerah se more to nazvati ordinarna egoistična svinjarija.« — Tako »Jutranji list«.

STAVKA BANČNIH URADNIKOV.

Zagreb, 17. septembra. Stavka bančnih uradnikov se nadaljuje. Istotako bodo stopili v stavko tudi sarajevski bančni uradniki.

NAŠI ODNOSAJI Z RUMUNIJO.

Zagreb, 17. septembra. »Jutranji list« poroča iz Bukarešte, da je jugoslovska vlada uradno obvestila rumunsko vlado, da je ustavila vsak izvoz v Rumunijo zato, ker je Rumunija zadržala v Rešici konstrukcije za savski most in ni poslala zadostne količine premoga, kakor je bila potom dogovorjena obvezana.

ANGLIJI POVERJEN MANDAT ZA NA-STOP PROTI D' ANUNZIJU.

LDU Lugano, 17. septembra. (ČTU.) Vrhovni zavezniški svet, ki se je v svoji včerajšnji seji bavil z reškimi dogodki, je v soglasju z vsemi zastopniki entente poveril Angliji nalogo, da nastopi proti D' Anunziju. Danes ali jutri bo večje število angleških bojnih ladij odplovalo proti Reki, da napravijo konec D' Anunzijevo pusto-lovščini.

Vestnik S. K. S. Z.

* Otvoritev »Katoliškega doma« na Trati v Poljanski dolini. V najlepšem vremenu in ob ogromni udeležbi se je v nedeljo, 14. t. m. izvršila otvoritev »Katoliškega doma« na Trati. Niso se zbrali samo ljudje iz občine Trata, ampak — lahko rečemo — vsa Poljanska dolina je bila udeležena po svojih zastopnikih. Iz Žirov so prišli Orli in Orlice v kroju in sosedna Selška dolina je poslala pozdrave po svojem odposlancu. Otvoritveni govor je imel naš ožji rojak č. g. Ciril Potočnik, spiritual v škof. zavodu sv. Stanislava. V navdušenih besedah je nam razlagal važnost društvenih domov ter pozival k resnemu izobraževalnemu delu na katoliški podlagi. Domači pevci in pevke so nastopili v narodnih nošah na odru ter pokazali, da so kos svoji nalogi, bodisi na cerkvenem koru, bodisi na igralnem odru. Jako je ugajal tudi nastop dveh naših učiteljskihnikov, ki sta se izborno izkazala na violini in harmoniji. Glavna točka dnevnega reda pa je bila igra »Mlini pod zemljo«. Vse je radovedno pričakovalo, kako bo igra izpadla, ker je — kakor znano — težka in dolga. Uspeh pa je prekosil naše pričakovanje. Igrali so naši dijaki srednješolci, ki jih imamo v župnijski deseti, in nekateri domači fantje. Igra je krasno uspela, to je bila splošna sodba; na splošno željo se bo v nedeljo, 21. sept. ponovila. Materijalen uspeh je enak moralnemu. Sklepamo z željo, naj bi »Katoliški dom« ostal žarišče katoliške zavesti in domovinske ljubezni.

Orlovski vestnik.

Vsi kroški Orlici se najljubdeje vabijo na javno telovadbo na Ježici. Proizvajale se bodo francoske vaje, vaje s šerpami in češke vaje. Pohitimo vse sestre Orlice na prijazno Ježico! — Zveza Orlic.

Mladeniški tabor pri Sv. Antonu v Dobrepoljah dne 21. septembra. Zanimanje za mladeniški tabor pri Sv. Antonu je veliko. Na dobrepoljskem kolodvoru bomo pozdravili goste iz ribniškega in velikolaškega okraja, od koder odkorakamo skupaj k Sv. Antonu. Ob zvokih višnjegorske godbe nam bo pot še toliko bolj prijetna. Naši fantje si prizadevajo, da bi tabor kar najlepše uspel in dal kar največ ognja za novo delo. Po taboru je tudi seja telovadnega okrožja, kjer bodo imeli fantje sami priliko, da se pomenijo, kako dvigniti orlovsko misel. Vsi prijatelji mladine v nedeljo na mladeniški tabor pri Sv. Antonu!

Prosveta.

pr »Favn«. Ta komedija angleškega pisatelja Knoblanche naj bi bila dobra satira na človeško družbo, kar pa nikakor ni. Motiv sam na sebi je lep in bi, dobro obdelan, nudil res krasnega užitka. Le škoda, da pri komediji opazimo več hotenja kot pa duha; satira ni posegla do dna, ampak je oplazila nekatere hibe le površno. Da je igra napravila kolikor toliko dober utis, se moramo zahvaliti dobri vpriporitvi, ne toliko dovršeni in sijajni po svoji sceneriji, kot pa nastopu igralcev, posebno g. Šesta, ki je v svoji igri le mestoma za hip prešel v vlogo človeka. Dober lord v govoru in vedenju je bil tudi Martinčević; slabši pa je bil Pregarc, manj zentlemenski, ne toliko oživljen, dasi ne slab. Opozoril bi samo, da se visoka angleška družba sicer jezi in razburja, toda gotovo vselej v oblikah, ki morejo biti vse prej nego surove. Osipovič bi bil, če ne bi bil toliko karikiran, dovršen po svoji maski in igri. Micića je igral zelo klaverno. Nočem mu delati krivice in rad bi ga videl v drugi vlogi še enkrat. Tudi V. Danilovi je mnogo manjkalo do dovršene igre. Rakarjeva ni spadala v vlogo, ki jo je imela. Izmed ženskih vlog sta bili edini dobri Wintrova in Juvanova, kar jima moramo izreči v pohvalo. Plutov Fich je bil dober. — F. B.

pr Pajk-Kržišnik: Zemljepis za srednje šole. Prvi del. Cena 5 K. Izdala in založila Jugoslovska knjigarna v Ljubljani. — Izšla je druga, predelana izdaja te knjige na 96 straneh s sliko šmarne gore. Knjigo je pisala in sestavljala večča roka in je

razdeljena v tri dele ter prinaša več risb, ki pojasnjujejo tekst. Dasi knjiga ni obširna, vendar nudi ob kratkem vse, kar je dijaku nujno potrebno, da ve. Knjigo toplo priporočamo.

pr **Novoji slovenski pisci.** Životopisi in izbor tekstov. Priredil dr. Ilesič. — V tem najnovejšem izdanju Matice Hrvatske objavlja dr. Fr. Ilesič književne slike 14 slovenskih pisateljev (Tavčar, Trdina, Masek, Podlimbarski, Milčinski, Govekar, Cankar, Meško, Finžgar, Murnik, Golar, Puhelj, Lah, Kraigher, Novačan) in nekatera njihova izbrana dela. Biografije so pisane v hrvatskem jeziku, dela pa so objavljena v slovenskem originalu. Knjižotna cena knjige je 10 K, za člane Matice Hrvatske velja 8 K. Dobiva se pri Matici Hrvatski in vsaki boljši knjigarni.

pr **Pedagoški letopis** za l. 1916., 1917. in 1918., XVI. zvezek. Ljubljana 1919. Uredil H. Schreiner; izdala »Slov. šolska Matica«. Vsebinska te 112 strani obširne knjige je sledeča: Preosnova jugoslovanskega vzgojstva v zmislu demokratizma. Sestavil H. Schreiner. — Odličnim Matičarjem v spomin. Sestavil — r. — Občni zbor S. Š. M. — »Slovenske šolske Matice« upravni odbor in imenik društvenikov. Sestavil Jakob Dimnik. — Zaznamek dozdaj izdanih in založenih knjig »Slovenske šolske Matice«. Uredil Jakob Dimnik.

Cerkveni vestnik.

c **Arhierejski sabor** se je ustanovil v Beogradu. Sestavljen je sledeče: Predsednik **črnogorski mitropolit Mitrofan**, podpredsednik **niški škof Dositej**, člani: mitropolit **zvojniško-tuzlanski Ilarion Radošević**, **temišvarski škof Georgij** in **karlovaški vikar Ilarion Zeremski**. Dokler se ne upostavi patriarhat, bo arhierejski sabor najvišja oblast v srbski pravoslavni cerkvi.

Dijaški vestnik.

d **Knjižnice S. D. Z.** Gospode, ki smo vam doposlali oklic glede knjižnic, prosimo, da se v obliki meri odzovejo našemu pozivu. Oni, ki stanujejo v Ljubljani, naj nam blagovolijo naznaniti, kdaj in kje moremo dobiti darovane knjige. Ker hočemo že v letošnji jeseni započeti z našim delom, želimo, da se nam darovi skoraj dopošljejo. — S. D. Z.

d **Vse se naše ljubljanske organizacije S. D. Z.** se vrše odslej naprej samo v Ljudskem domu, III. nadst., št. 44.

d **V soboto, 20. sept.,** se vrši odbojstva seje Slov. Dij. Centrale in ne Zveze, kot je bilo večerj pomotoma javljeno! — Predsednik S. D. Z.

d **Podpore prekmurskim dijakom.** Obravčamo se na vse ljubitelje mladine, da v največji meri podpirajo uboge prekmurske dijake, ki so brez sredstev ter pošiljajo darila na naslov: **Jožef Klekl, župnik v pok., Sv. Jožef, Celje.** — S. D. Z.

— Podpirajte Slov. Dij. Zvezo!

Izpred sodišča.

s **Anton Pesek** in **Rudolf Lassnik** stanujeta oba v nekdanji Lassnikovi hiši na Marijinem trgu, oziroma v Wolfovi ulici. Lassnik, nadporočnik v pokoju, ima v hiši po kupni pogodbi zagotovljeno stanovanje do smrti. Z gospodom Peskom se pa ni kaj ne razumeta in se pravdata med seboj. 6 tožb imata pred civilnim sodnikom. Zelo hud nastop je bil 18. majnika letos. Gospoda sta se sprla in gospod Lassnik je zapical nad Peskom: »Sie Schweinehund, Sie haben hier nichts zu suchen, ich bin hier Besitzer, die Wohnung gehört mir.« — Gospod okrajni sodnik Lajovic je zaradi »Schweinehunda« prisodil gospodu Lassniku denarno globo 4000 kron, oziroma 20 dni zapora. Z zadevo se je pečal tudi vzklicni senat, ki je v zadevi razsodil: Kazen se zniža na 500 kron, oziroma na 48 ur. Vzklicne stroške nosi vsak sam. Predsednik senata g. nadsvetnik Vederšnjak je v razlogih navajal: »Schweinehund« je gotovo žaljivka, toda vzeta je iz tistega nam vsem znanega leksikona nekdanjih avstrijskih častnikov, ki niso posebnost izbirali besedi.

s **Navijalci cen in verižniki.** Okrajno sodišče je oprostilo Franca Šetince, Angele Kovač in Ljudevita Kržiča iz Starega trga, ki so napravili pri litru petroleja dobička od 1 do 3 kron. Vzklicni senat ljubljanskega deželnega sodišča pa prve razsodbe ni potrdil in je prisodil Francu Šetincu 24 ur in 200 K, Kovačevi 24 ur in 50 kron in Kržiču 24 ur in 100 kron globe. — Jože Trampuš, hlapec, je veržil s petrolejem in ga prodajal liter po 20 K, kupil ga pa je po 10 kron. Okrajno sodišče v Ljubljani je Trampuša oprostilo, a vzklicni senat razsodbe ni potrdil, marveč je prisodil Trampušu 3 tedne zapora in 500 kron globe.

s **Divji lovci pred ljubljanskim deželnim sodiščem.** Miha Meglič iz Sv. Katarine

pri Trziču je bil ovađen leta 1915. kot divji lovec. Akt je romal sem in tja. Letos je pa storil Meglič »slavno neumnost«, kakor je rekel njegov zagovornik, da je prišel v Ljubljano h gospodu pisarniškemu ravnatelju Pogačniku po gamsove brade, ki so mu jih orožniki leta 1915. vzeli; g. Pogačnik je poiskal akt in z Megličem se je pečal senat v dveh razpravah, v katerih je Meglič zanikal, da bi bil on srnjaka ustrelil, kakor je bil ovađen. Senat je prisodil Megliču zaradi lovške tatvine 3 tedne strogega zapora. — Franc Vilman, Pavel Kovač in Franc Novak iz Mojstrane so 25. novembra 1918 ustrelili nad Mojstrano gamsa. Vilman ni prišel k razpravi, ker je na Dovjem zamudil vlak. Predsednik Vederšnjak Kovača in Novaku: »Ali se čutila kriva?« — Obtožnica: »Ni bilo prav, kar sva storila.« — Senat je prisodil Vilmanu 3 tedne, Kovaču 2 tedna in Novaku 1 teden težke ječe.

Gospodarske novice.

g **4 % državni boni kraljestva SHS.** Ljubljanska kreditna banka in Jadranska banka v Ljubljani ste sprejeli 4 % bone države SHS in jih izdajajo strankam proti izročitvi začasnega potrdila.

g **Koliko je vredna srebrna krona?** Previdni ljudje so začeli skrivati zlato in srebro, ko se je pričela vojna. Marsikdo je mislil takrat, da je nezaupanje dotičnikov do papirnatega denarja neosnovano. Toda sedanjí dogodki pričajo, da so imeli skrivajci srebrnega in zlatega denarja popolnoma prav. Ni še dolgo od tega, kar je razglasila vlada uradno, da je avstrijska krona po vrednosti enaka srbskemu dinarju, ki ima uradni kurz 3 K. Ako pa danes prinesete v Beograd srebrno krono, dobiti zanj lažje okroglo 3 K 50 v. Dinar ima namreč pri menjačih večjo vrednost, nego je uradno določena. Za dinar plačajo beograjske menjalnice skoro vsak dan drugačne cene; v teku zadnjega meseca (sreda avgusta do srede septembra se je gibal kurz med 310 do 320 K za 100 din. [Danes, 12. septembra, znaša 315 K za 100 din.] Toda poleg tega imajo pa menjači neko novo določbo: za 100 avstrijskih srebrnih kron plačajo 110 dinarjev. Če teh 110 din. zmenjate v krono po kurzu 318 K za 100 din., dobiti faktično za 100 srebrnih kron 349 K 80 v. ali za vsako srebrno krono okroglo K 3.50. Če opazujemo to razmerje srebrne krona do papirnate in to dviganje vrednosti di-

narja (od 2 K 50 v v prvih dneh ujedinjenja se je dvignil že do 3 K 20 v), se vprašamo: Ali se bo res zamenjala krona za dinar v vrednosti 3 K za 1 dinar? Ali bo res srebrna krona vredna samo 1 dinar? V tem slučaju bi bilo edino pametno, da bi vsak, kdor ima krono in dinarje, jih nemudoma prodal. Toda iz tega, da trgovci z denarjem plačujejo tako visoke cene za srebrne krona in dinarje, moramo sklepati, da ljudje dinarjev in srebrnih kron ne marajo prodajati, z drugimi besedami: da ljudje ne verjamejo, da bi obstal sedanji uradni kurz: 1 srebrna krona — 1 dinar — 3 K. Zato vse tišje še dalje srebrne krona in dinarje... Mi si ne upamo izreči tu nobene proročanja, v naši državi se vse menja; kakor je bilo mogoče, da je uradni kurz dinarja zvišal od 2 K 50 v na 3 K, tako ni izključeno, da bo cena dinarju mogoče še višja. Mogoče je pa tudi obratno, da se bodo opekli tisti, ki sedaj ne izmenjajo dinarja. Velika dobrota bi bila če bi prišli čim prej do enotnega denarja, da bi se vsaj v državi sami ne vršila več taka špekulacija z denarjem.

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA

priporoča:

Dostojevski, Igralec. Vsakdanje življenje v nemški igralnici. Provincijalno mesto, polno denarnih mogotcev, strastnih igralcev in jutrišnjih samomorilcev. Vse igra z edino mislijo dobiti denar, mnogo denarja, nekateri igrajo tudi radi igre same. Mlad ruski študent, ki je prišel v družbi ruske generalne družine životariiti tu in čaka prilike in dostopa v ruletko. To je začetak zgodbe trenotek, v katerem nas iznenadi nov silovit pojav v razvoju o povesti, pojav, katerih silne pripovedovalne moči je Dostojevskij. Pripelje se kar naenkrat, kakor da bi padla iz neba stara bogata sorodnica generalova z velikim truščem in ropotom. Vse občuduje hromo. a silovito starko, prastari slovenski ponos ji gori v očeh in kar ona hoče, to se mora zgoditi. Da se peljati v ruletko, igralna strast se je loti z neizmerno silo in stara babica igra od jutra do večera, pomaga pa ji ruski študent. Ko zaigra polovico premoženja nenadoma odpotuje in ruski študent, ki je glavni junak tega učinkovitega dela prične zopet svoje vsakdanje življenje in gre kamor ga tira usoda. Knjiga velja broširana K 3.30.

Pisalni stroj z lepo vidno pisavo in slovensko tastaturo se takoj proda v pisarni Gledališka ulica št. 7, III. Oglasiti se med 3.—6. pop. —

Na hrano se sprejmejo 3—4 dijaki. Naslov pri upravnistvu »Slovenca«.

Deček se odda v oskrbo k dobri krščanski družini brez otrok. Plačilo po dogovoru. Naslove sprejema uprava lista pod »DEČEK«.

Soba za enega ali dva sedmošolca se išče. Ponudbe se prosi na upravnistvo lista pod šifro »Sedmošolce«.

Prodajam belo marmornato ploščo 124x60 cm. Ogleda se od 2—4 ure pop. v Kolodvorski ul. 11. II. n. Gdč. Komar.

Krava-mlekarica je naprodaj. — Pogledati je: Cesta v mestni log št. 31.

Učiteljica glasbe podučuje glasovir po najboljši in praktični metodi. Poizve se v Slomšekovi ulici 14. I. n. desno. Od 1/4—1/5 pop.

Motorno ko. tvrdke »Neckarsulm« 2 1/2 P. S. dobro ohranjeno, se takoj proda na Sv. Petra cesti št. 22. v trgovini.

Nekaj semenske pšenice (golica) lastnega pridelka ima oddati trgovina Janez Zorman, Spodnja Šiška št. 91.

Suhe gobe kupuje vedno po najvišji ceni FRANC POGAČNIK v Ljubljani, Dunajska cesta št. 36.

Kmetiska dekla se sprejme, ako želi vstopi lahko tudi kot učenka za v kuhinjo. Grand Hotel »TRIGLAV«, Bohinjska Bistrica.

Invalid v kompaniji hoče začeti ključavnitarsko obrt, z vsemi popravili in izdelovanjem poljedelskih strojev v kakem prometnem kraju ali trgu. Zato prosi, da bi mu dobrosrčni ljudje šli na roko, da bi prele ko mogoče dobil v najem kako delavnico ali kak vodni mlin sposoben za delavnico. Cenjene ponudbe se prosijo na naslov: H. B. Cesta v mestni log 5. Ljubljana.

Dobro kuharico, katere zna samostojno upravljati kuhinjo in hoče sama oskrbovati vse posle v malem gospodinjstvu za dve osebi. Dobra hrana in dober postopek. Plača najmanj 140 K. — Mesto mora biti stalno. Išče se snažna, marljiva in zelo zanesljiva oseba. Ponudbe želi: Trgovina maslaca i delicatesa, Zagreb, Nikolićeva 12.

Mesečno sobo ali pa prenočišče išče boljši delavec za takoj in stalno. Ponudbe se prosijo na Anončno ekspedicijo Alojzij Matelič, Ljubljana, Kongresni trg št. 3. Telefon 174.

Proda se pohištvo in ženska obleka. Zalokarjeva ulica št. 13.

Stanovanje išče dijak. Ponudbe pod »Osmošolce« na upravo tega lista.

Dve mladi srni, samec in samica, popolnoma krotki in domači, sta naprodaj pri MARIJI OFFNER, po domače Anko na Jezerškem nad Kokro.

Hotel ali restavracija se išče v Ljubljani, Celju ali pa v okolici v najem. Cenj. ponudbe z natančnimi podatki se prosi na naslov Fani Merielac, Boh. Bistrica.

Gik, mesarski voziček ali kočija za enega konja, vse dobro ohranjeno se kupi. Ponudbe na upravo lista pod »GIK«.

2 hiši v ljubljanski okolici v katerih je takoj prosto stanovanje se prodasta. Naslov se izve v upravnistvu »Slovenca« pod št. 5479.

Zelim v službo slopil. Znam poljska dela, dela pri prečiščih, pri konjih itd. Tudi pri pomočih opravkih, snajiti in likati v boljših sobah in tudi v kuhinji. Starost 19 let. Sem poštna in pridna. Ponudbe sprejema uprava lista pod »Poštenost« 5480.

Učenka iz poštna rodbine s primerno šolsko naobrazbo se sprejme v trgovino čevljev J. Blas, Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 16.

Drelo Čaško la nudi na delbo tvrdka Demšar & Osener, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 36.

Lepo brinje se ceno dobi v vsaki množini pri Fran Pogačniku v Ljubljani, Dunajska cesta št. 36.

Postrežnica, inteligentna in dobro srčna se išče za starejšo gospo, ki bo leha na mrtvoudu. Navajena mora biti ravnatelj bolnikom. Plača po dogovoru. Ponudbe na upravo lista pod šifro »M. Gt. K. 109.« 5168.

Učenec se sprejme v modni trgovini **I. Kete, Ljubljana.**

Razpis služb.

Sprejme se v službo **dober knjigovodja**

in pa nekaj **administrativnih in računskih uradnikov.**

Plača in nastop po dogovoru. Ponudbe s pričevali in referencami na Vnovčevalno za živino in mast v Ljubljani.

Išče se dobra **gospodična**

k trem otrokom od 3—8 let, daevno ali tudi popolna oskrba. Natančneje v trgovini M. Tičar, Seidenburgova ulica. Istotam se sprejme pridna in zanesljiva

hišina.

Razglas.

Dne 22. septembra t. l. se vrši v Radinčih pri Ljutomeru

sejem za žrebela mrzlokrvnega plemena, v velikem obsegu. Izvoznine preskrbi polit. oblast. Kupci vabljeni.

Županstvo.

kontoristinja,

toda lespraksa, perfektna v strojepisju, zmožna slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, se takoj sprejme pri Kranjski izvoznici železne in bravarne robe v Kamniku. V ponudbah naj se natančno označijo zahteve. —

VILA

A. Tavčar, stavbenik, Ljubljana, Gosposvetska (Mar. Ter.) cesta št. 6.

Proda se

oprema pogrebnege zavoda i. s. uniforme, katafalki, svečniki itd., event. s koncesijo vred. Ponudbe pod »Oprava« na Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje št. 5.

Izrabite ugodno nakupno priliko!

Nepremočljivi dežni plašči iz švicarske gume! — »Pepita« pristno volneno angleško blago za damske kostume in moške športne hlače.

Prva kranjska razpošiljalna manufakture, mode in konfekcije

Schwab & Bizjak LJUBLJANA.

Dvorni trg 3. Pod Narodno kavarne.

KROMPIR,

pšenico, rž, oves, žito itd., prodaja na debelo po ugodnih cenah Frano Majdič, Kranj, trgovina z deželnimi pridelki. 5439

Iščem **GOSPODIČNO**

k troje otrokom v starosti 5., 9., in 11. let za poučevanje nemškega in francoskega jezika, mlado energično moč. Cenjene ponudbe na nasl: Iv. Reitter, železarna, POŽEGA. 7430

Kupujejo se dobro ohranjeni

šivalni stroji in stojala

Ponudbe na Jos. Petelin, Ljubljana

Zahvala.

Za vse dokaze iskrenega sočutja povodom bolezni in smrti našega iskreno ljubljene, nepozabnega soproga, predobrega očeta, oziroma starega očeta, strica, gospoda

Franca Slejko

posestnik in mizarjski mojster v Zgornji Šiški št. 82.

izrekamo vsem našo najsrčnejšo zahvalo. — Posebej pa se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znanec in prijateljem, ki so na katerikoli način sočustvovali z nami in lajšali našo srčno bol. Enako se zahvaljujemo preč. duhovščini iz St. Vida, gosp. dr. Höglerju za požrtvovalni trud v pokojnikovi bolezni, vsem darovateljem krasnih vencev na krsto, požarni brambi iz Zgornje Šiške, in vsem šišenskim mizarjem ter končno vsem pokojnikovim kolegom in drugim, ki so spremlili blagega pokojnika tako mnogoštevilno na njega zadnji poti.

Prisrčna hvala vsem!

ZGORNJA ŠIŠKA, dne 16. septembra 1919.

Žalujoča rodbina SLEJKO-va.

Priporočajo se cenjenim čitateljem sledeče domače tvrdke:

(Za dvakratno objavo v tednu se računa 6 kron.)

Brionice

Zajec Fran, Dunajska cesta 14.

Dobava in pokladalci parketov

Bokal Anton, Ambrožev trg 9.
Puh Josip, Gradaška ulica 22.

Damska krojačica

Hafner Marijana, Gosposvetska cesta 13/II, 104.

Elektrotehnika

»Svetla«, Mestni trg 25.
Verbaj A., Linhartova ulica 4.
Zavod za tehn. in elektrotehn., Dunajska cesta 22.
Zavod za tehn. in elektrotehn., Lastne tovarne, Glince 16.

Gostilne

Ložar Jernej, Sv. Petra nasip 19.
Olup Josip, Pod Trančo.
Vinska klet pri Maliču, (Pod Jadransko banko).

Gramofoni in godbeni automati

Rasberger A., Sodna ulica 5.

Javna skladišča

»Balkan«, I. Ljublj. javno skladišče, Dunajska cesta 33. (Tel. 366.)

Kavarne

»Prešeren«, Sv. Petra nasip 1.
»Zvezda«, Ivančič Josip, Kongresni trg.

Kleparji

Korn T., Poljanska cesta 8.
Remžgar & Smerkol, Karlovska cesta 4.

Knjižarne

Jugoslovanska knjižarna, Pred škofijo.

Knjižovneznice

Knjižovnica K. T. D., Kopitarjeva ulica 6.
Pajk Fr., Cankarjevo nabrežje 25.

Konfekcijske trgovine

Olup Josip, Pod Trančo.
Schwab & Bizjak, Dvorni trg 3.

Krojači

Gestrin Ferdin., Poljanski nasip 8

Lesna trgovina

Šuštar Fran, Dolenjska cesta 12.

Lekarne

»Pri Mariji Pomagaj«, Resljeva cesta št. 1.

Manufakturne trgovine

Pečenko Filip, Dunajska cesta 6.
Petkosić Jos., Stari trg 4.
Schuster Anton, Stritarjeva ul. 7.

Mizarji

Bizjak Peter, Spod. Šiška 136.
Trink Alojzij, Linhartova ulica 8.

Modni saloni

Götzl Marija, Židovska ul. 8. in 7.

Modne trgovine

Magdič Pavel, Aleksandrova cesta.

Optiki

Jurman Karol, Šelenburgova ulica.

Parfumerije in kozmetika

»Rex« zastopstvo, Stari trg 11.
»Uranus«, Mestni trg 11.

Podobarji

Pengov Ivan, Kolodvorska ulica št. 20.

Popravila gramofonov in godbenih avtomatov

Rasberger A., Sodna ulica 5.

Potrebščine za šivilje, krojače in čolnarje

Petelinc Josip, Sv. Petra nasip 7.

Prodajalne baro

Brata Eberl, Miklošičeva cesta.

Restoracije

»Perles«, Prešernova ulica.

Stavbena podjetja

Černe Andrej, Sv. Petra cesta 23.
Treo Viljem, arhitekt, Gosposvetska cesta 10.

Spedijska podjetja

»Balkan«, Dunajska cesta 33. (Tel. 366.)
Uher F. & A., Šelenburgova ulica št. 4. (Tel. 117.)

Trgovine z urami, zlatnino, srebrnino in juvelijem

Černe Lud., Wolfova ulica 3.
Gornik Peter, Stari trg 20.

Trgovine cecilije

Bajec Anton, Pod Trančo.

Trgovine s klobuki

Čadež Gvido, Mestni trg 14.
Soklič J., Pod Trančo 2.

Trgovine s šivaln. stroji

Petelinc Josip, Sv. Petra nasip 7.

Trgovine s papirjem

Prodajalna K. T. D., Kopitarjeva ulica 2.
»Uranus«, Mestni trg 11.

Trgov. z mešan. blagom

Šerbec Friderik, Stari trg 4.

Trgovine z dežniki in solničniki

M. L., Mestni trg 15.

Trgovine z železnino in poljedelskimi stroji

Zalta & Žilič, Gosposvetska cesta št. 10. (Mar. Ter. cesta.)

Urovarne

Adamič Ivan N., Sv. Petra cesta št. 33.

Zaloge pohištva

Fajdiga Filip, Sv. Petra cesta 17.

Zajtrkovalnice

Grošel T., Poljanska cesta 7.

Rogaška Slatina

Tempel vrelec: Najboljša namizna voda, najbogatejša na ogljikovi kislini. Pospešuje prebavljanje in preosnavljanje. —

Styria vrelec: Zdravilna voda proti kroničnemu katarju želodca in čreves, najboljši pripomoček proti slabemu prebavljanju in teku, boleznim jeter in ledvic, sladkorna bolezen.

Donati vrelec: Najmočnejši vrelec svoje vrste, posebno dobro sredstvo proti črevesnemu katarju, želodčnemu kamenu, sladkorni bolezni, debelosti, putiki, hemoroidom itd. —

Rogaška slatina je najbolj priljubljena in se v obče največ zahteva. To pa radi tega, ker je izmed vseh alkalično-saliničnih rudninskislatin najbogatejša na ogljikovi kislini. — Ta slatina je najokusnejša krepčilna in oživljajoča pijača; obenem pa tudi najboljšo sredstvo s katerim se obvaruje v mrzlih krajih mrzlice. —

Rogaška slatina je najboljša namizna in zdravilna, mineralna voda, katera nima nikdar slabega okusa ali duha.

Konkurzna masa Leopold Fona ima 206 hektov starega, deloma helega, deloma rudečega

vina na prodaj.

Vino se prodaja po ugodnih in zmernih cenah. Natančneje se poizve v pisarni konkurznega upravitelja, odvetnika dr. A. Smoleta, Ljubljana, Dunajska cesta 20.

Fotografii!

Amaterji!

Sveže blago!

Velika izbira plošč, filmov, papirja in raznih potrebščin.

Drogerija in fotomanufaktura „SANITAS“ Celje, Kolodv. ul. 5.

Jeklarna RAVNE

(preje: »Stahlwerk Streiteben«)

pošta in žel. postaja Guštanj (Koroško)

Proizvaja jeklo za: kose, srpe, vozovne vzmete, kolesna orodja, orodje; jeklo za konstrukcije in osi ter zabojno jeklo (Acalonsko in Brežijansko), kakor tudi v žlebi kovane dele za avtomobile, vagone, poljedelske stroje in dr., vozne osi surove in prirejene, osi z glavico, transmissijske valjevce surove in ostrugane, ingote za izdelovanje orodja. — Prevzame tudi strgarska in škobljarska dela.

Raonateljstvo jeklarne Ravne.

Kupimo lepe, suhe

hrastove plohe

4 m dolge 5 cm debele po dobri ceni. Naslov pove upravništvo pod št. 5467.

Kupim več vagonov raznega sortiranega

SADJA

Ponudbe za vagonsko oddajo franko vagon poljubni kolodvor z navedbo vrste prosim

Fr. Sirc, Kranj.

Prosim tudi za ponudbe suhih gob in vseh drugih deželnih pridelkov.

Samostojen

korespondent

zmožen slovenskega, nemškega in po možnosti tudi italijanskega dopisovanja, se sprejme takoj v veletrgovino z lesom. Ponudbe na upravništvo pod »Dobra moč 1919, — 5407.

Vreče

vsake vrste in v vsaki množini kupuje vedno ter plačuje najboljše trg. firma J. Kušlan, Kranj, Gorenjsko.

Specerijsko, kolonijalno in prekmorsko blago

kupite najceneje in najhitreje od znane veletrgovine

„Fructus“ d. d.

za promet zemeljskih proizvodov, kolonijalnega in drugega blaga

Zagreb, Vlaška ul. 21.

Telefon 106. Ustanovlj. 1883.

Zahtevajte cenik!

JVliši, podgane,

stenice, ščurki.

in vsa golazen mora poginuti, ako porabljate moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva, kot proti poljskim mišim K 6, za podgane in miši K 6, za ščurke K 5, tinktura za stenice K 6, uničevalce moljev K 3, prašek proti mršom 3, in 6-K; mazilo proti ušem pri ljudeh K 3; mazilo za uši pri živini K 3; prašek za uši v obleki in perilu K 3; tinktura proti mršom na sadju in zelenjavi (uničev. rastlin) K 5. — Prašek proti mravi 3. — Pokilja po povzetju Zavod za eksport.

M. Jünker, Zagreb 39., Petrinjska ulica 3. Trgovcem pri večjem odjemu popust.

GARJE

srbečico, hraste, lišaje, uniči pri človeku in živini mazilo zoper srbečico. Brez duha in ne maže perilo. 1 lonček za eno osebo po pošti 7 K poštne prosto. — Prodaja in razpila lekarna Trnkóczy v Ljubljani, zraven rotovža. 1631

Modni salon Rozi Fabčič

Rimska cesta 6

Na Dunaju osebno izbrani modeli in velour klobuki v veliki izbiri. V zalogi so tudi lični klobuki od 50 kron dalje, žalni klobuki ter športne in krznaste čepice, kakor tudi vse v to stroko spadajoče potrebščine.

Rimska cesta 6
Rozi Fabčič
Modni salon

Naznanilo!

Naznanjam p. n. občinstvu, da sem zopet prišel vožnjo z avtomobilom po mestu in izven mesta. Avto je na razpolago pred pošto ter se sprejemajo tamkaj tudi naročila za zunaj. Cene voženj so času primerne. Se priporočam p. n. občinstvu ter bilježim z odličnim spoštovanjem

Pavel Stele.

Restavracija Bellevue

na Smarjetni gori pri Kranju je otvorjena.

Razpis.

Podpisano županstvo razpisuje

službo zdravnika-vodje

na javni občinski bolnici v Krškem z letno plačo 6.000 K. Poleg tega vživa zdravnik hišo, gospodarsko poslopje, vrt za zelenjavo in sadje, in lep vinograd. Poleg tega še lahko vrši civilno zdravniško službo, in pa službo okroglega zdravnika, katero je opravljal tudi sedanjí zdravnik, in ki bode v najkrajšem času razpisana po začasni komisiji in likvidaciji v Ljubljani, in za katero lahko prosim.

Prošnje za to službo je vlagati pri podpisnem županstvu do 24. sept. 1919 ter naj prilože dokazila o zdravniški praksi, in dosedanjem službovanju.

Mestno županstvo v Krškem, dne 13. septembra 1911.

Ivan Golob, župan.

Sam. Pollak, Zagreb, Jelačićev trg 6

Najcenejši nakup manufakturnega blaga

na debelo kakor: cefiri, šifoni, barhenti, velour, flanele, modra tiskovina, kord-baržuni, hlačevina etc.

Sam. Pollak, Zagreb, Jelačićev trg 6.